

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Politika ochrany hospodářské soutěže v EU a její realizace v ČR

**Policy of protection of economical competition in EU and its
realization in CR**

Gabriela Faitová

Plzeň 2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Politika ochrany hospodářské soutěže v EU a její realizace v ČR“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni dne

.....

podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Haně Kunešové za pomoc, cenné a odborné rady a za čas, který mi věnovala při psaní mé práce.

OBSAH

ÚVOD	7
1 EVROPSKÁ UNIE	9
1.1 Politiky EU	10
2 OCHRANA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE V EU	13
2.1 Vnitřní trh EU a hospodářská soutěž	13
2.2 Ochrana hospodářské soutěže v Evropské unii	15
2.2 Vznik politiky ochrany hospodářské soutěže a její vývoj	22
2.3 Nástroje politiky ochrany hospodářské soutěže	23
2.4 Politika hospodářské soutěže a orgány EU	24
2.4.1 Evropský parlament	24
2.4.2 Evropská rada	25
2.4.3 Rada Evropské unie	25
2.4.4 Evropská komise	26
2.4.5 Soudní dvůr Evropské unie	26
3 KONKRÉTNÍ PŘÍPADY PORUŠOVÁNÍ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE V EU	28
3.1 Případy kartelových dohod	28
3.1.1 Kartelová dohoda aerolinek	28
3.1.2 Deset nejvyšších pokut za porušení hospodářské soutěže kartelovými dohodami	29
3.2 Příklad zneužití dominantního postavení na trhu	30
3.2.1 Microsoft Corporation	30
3.3 Příklad fúze podniků	33
3.3.1 Fúze Deutsche Börse a NYSE Euronext	34
4 OCHRANA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE V ČR	36

4.1 Ochrana hospodářské soutěže	36
4.1.1 Dohody narušující soutěž.....	36
4.1.2 Dominantní postavení a jeho zneužívání	38
4.1.3 Spojování soutěžitelů	39
4.2 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	40
4.2.1 Historie Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže	42
5 KONKRÉTNÍ PŘÍPADY Z OBLASTI HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE V ČR.....	44
5.1 Kartelové dohody.....	44
5.1.1 Dohoda mezi největšími výrobci plynem izolovaného spínacího ústrojí (PISU).....	45
5.2 Zneužití dominantního postavení na trhu	47
5.2.1 Zneužití dominantního postavení společností RWE Transgas	47
5.2.2 Zneužití dominantního postavení společností České dráhy, a.s.	48
5.3 Spojování soutěžitelů.....	50
5.3.1 Spojení Sázkové kanceláře, a.s. a společnosti SAZKA, a.s.....	50
5.3.2 Vznik českého aeroholdingu.....	51
5.4 Vliv na podnikatelské prostředí	53
ZÁVĚR	55
SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	57
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	58
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	59
SEZNAM PŘÍLOH.....	64

ÚVOD

V mé bakalářské práci se zabývám tématem politiky ochrany hospodářské soutěže v Evropské unii a její realizací v České republice. Efektivní hospodářská soutěž je základním kamenem pro fungování tržní ekonomiky, zvyšuje konkurenceschopnost a ekonomický růst země, rozšiřuje nabídku pro spotřebitele a pomáhá snižovat ceny a zvyšovat kvalitu. Hospodářská soutěž je efektivní, pokud probíhá mezi podniky, které v podnikatelském prostředí podléhají tlaku ze strany konkurence. Konkurenční prostředí je zajištěno realizací politiky na ochranu hospodářské soutěže. Politika ochrany hospodářské soutěže spočívá ve stanovení právních norem v oblasti soutěžního práva, kde budou jasně definované praktiky omezující soutěž. V České republice je ochrana hospodářské soutěže primárně zajišťována zákonem č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, který dohlíží na dodržování tohoto zákona. Vstupem České republiky do EU se Česká republika stala součástí vnitřního trhu EU, kde politika ochrany hospodářské patří mezi politiky, kde má EU výlučnou pravomoc. To znamená, že v oblasti politiky ochrany hospodářské soutěže se rozhoduje na nadnárodní úrovni a členské země pouze prosazují a kontrolují dodržování rozhodnutí učiněných společně. V EU nese odpovědnost za ochranu hospodářské soutěže Evropská komise. Aby ochrana hospodářské soutěže v České republice byla co nejefektivnější, musí spolu Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a Evropská komise úzce spolupracovat.

Hospodářskou soutěž v EU mohou svým chováním narušit soukromé podnikatelské subjekty, ale také vládní zásahy samotných členských zemí. Firmy mohou hospodářskou soutěž omezovat dohodami se svými konkurenty nebo mohou zneužívat svého dominantní postavení na trhu. Vlády pak mohou narušit hospodářskou soutěž tak, že udělí podnikům výhradní nebo zvláštní práva a vytvoří tak monopol nebo prostřednictvím státních podpor, které upřednostňují vybrané podniky či výrobu určitého zboží a služeb. Cílem politiky ochrany hospodářské soutěže je zajišťovat rovnou a spravedlivou soutěž pro všechny firmy a přispívat tak ke zlepšování evropských trhů. Účinná politika ochrany hospodářské soutěže je jeden z hlavních předpokladů pro dokonalé fungování vnitřního trhu EU. Efektivní hospodářská soutěž je přínosem pro spotřebitele, podniky i pro evropské hospodářství jako celek.

Cílem mé bakalářské práce je vymezit základní pojmy z oblasti hospodářské soutěže a objasnit realizaci a fungování politiky ochrany hospodářské soutěže v EU a v České republice. Dále charakterizovat roli a poslání Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, uvést konkrétní případy porušení hospodářské soutěže a popsat vliv porušování hospodářské soutěže na podnikatelské prostředí v České republice.

Práce je rozdělena na dvě hlavní části, kde první část je věnována problematice ochrany hospodářské soutěže v EU a druhá část je zaměřena na ochranu hospodářské soutěže v České republice. Obě hlavní části jsou dále rozděleny na několik kapitol. V první kapitole se věnuji pojmu Evropské unie a členění politik EU. V druhé kapitole se již zaměřuji na ochranu hospodářské soutěže v EU. Vysvětluji její vznik a vývoj, její nástroje a cíle. Dále v této kapitole definuji pojmy vnitřní trh EU a hospodářská soutěž a popisuji, které orgány EU se politikou ochrany hospodářské soutěže zabývají. V následující kapitole uvádím několik konkrétních případů porušení hospodářské soutěže v EU. Druhá část mé práce se zabývá politikou ochrany hospodářské soutěže v České republice, kde charakterizuji ochranu hospodářské soutěže v České republice, věnuji se roli Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, jeho působnosti, posláním a historii. V poslední kapitole mé práce se zaměřuji na konkrétní případy z oblasti hospodářské soutěže v České republice a popisuji vliv porušování hospodářské soutěže na podnikatelské prostředí.

Informace pro zpracování této práce jsem čerpala z odborné literatury, zákonů, smluv, internetových odkazů a z internetových publikací.

1 EVROPSKÁ UNIE

Po desetiletích válek, které stály miliony životů, znamenalo založení Evropské unie (dále jen EU) nový začátek, kdy evropské země začaly řešit své problémy vyjednáváním a nikoliv bojem. Základy EU byly položeny pouze několik let po skončení druhé světové války a cílem této evropské integrace bylo upevnit hospodářskou spolupráci s jednoduchým předpokladem: *Je méně pravděpodobné, že státy, které spolu obchodují a jsou tak na sobě ekonomicky závislé, vyvolají ozbrojený konflikt.* (Europa, 2012d) EU se tedy zasloužila o zachování míru, stability a prosperity. Díky EU miliónům lidí vzrostla životní úroveň, vznikla společná evropská měna - euro a postupně vzniká jednotný evropský trh, který umožňuje volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu mezi členskými státy. Postupem času se z počáteční čistě hospodářsky orientované spolupráce zrodilo společenství, které spolupracuje v řadě činností, od rozvojové pomoci, až po ochranu životního prostředí. (Europa, 2012d)

EU je v současné době společenství 27 evropských zemí, které spojuje hospodářské a politické partnerství. EU se rozkládá na území 4,2 miliónů km² a počet obyvatel již překročil 500 miliónů. (Europa, 2012e) Mezi 27 členskými zeměmi, které tvoří v současné době EU, patří: Belgie, Bulharsko, **Česká republika**, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko a Velká Británie. (Euroskop.cz, 2012d) Na obrázku č. 1 jsou zvýrazněny členské země spolu s jedním ze symbolů EU a to dvanácti žlutými hvězdami. Dvanáct žlutých hvězd na modrém podkladu, tvoří vlajku EU, kde modrá barva symbolizuje naději a dvanáct žlutých hvězd je znakem úplnosti a dokonalosti, stejně tak jako je číslo dvanáct v tradici mnoha evropských kultur znakem úplnosti a dokonalosti. Žluté hvězdy jsou uspořádány v kruhu, tak jako číslice na ciferníku hodin. EU má také svoji hymnu, stala se jí melodie Ódy na radost ze závěrečné věty Deváté symfonie, kterou v roce 1823 složil Ludwig van Beethoven. Motto EU je „Jednotná v rozmanitosti“ a zdůrazňuje rozmanitost národů, jazyků, kultur, zvyklostí a tradic existujících na evropském kontinentě, které se nemusí obávat evropské jednoty. (Evropská komise, 2012c) Podrobnější přehled členskými zeměmi EU a základní data k evropské integraci viz. příloha A a B.

Obr. č. 1: Mapa EU

Zdroj: Internetové stránky google.cz, 2012

1.1 Politiky EU

Evropská unie působí v celé řadě různých oblastech činností, které jsou nazývány politikami EU. Tyto politiky vymezuje smlouva, konkrétně Lisabonská smlouva, která byla podepsána 13. prosince 2007 v Lisabonu a muselo ji podepsat všech 27 členských zemí EU. Lisabonská smlouva je novelizací zakládajících smluv, které i nadále zůstávají platné, Lisabonská smlouva pouze obsahuje články, které pozměňují jak Smlouvu o EU, tak Smlouvu o založení ES. Tato Smlouva má zajistit efektivní fungování EU a jejích institucí do budoucna. (BusinessInfo.cz, 2012d) Díky Lisabonské smlouvě by EU měla lépe fungovat, měla by být demokratičtější, transparentnější, vystupovat navenek jednotněji a zároveň by měla být bezpečnější. (Europa, 2012e) Dle této Smlouvy se politiky EU dělí podle pravomoci, kterou v daných oblastech EU zaujímá. EU může mít výlučnou pravomoc, sdílenou pravomoc nebo může koordinovat a doplňovat činnosti členských států. (Lisabonská smlouva, 2007) Pokud má EU výlučnou pravomoc, pak se v dané oblasti téměř o všech věcech rozhoduje na nadnárodní úrovni a státy pouze prosazují a kontrolují dodržování rozhodnutí učiněných společně. Ve všech oblastech nemá však smysl, aby členské státy rozhodovaly společně, naopak přílišná centralizace rozhodování by mohla být

kontraproduktivní. Právě v oblastech, kde státy přenesly svou působnost na orgány EU jen částečně, má EU sdílenou pravomoc. Hlavním tématem této práce je politika ochrany hospodářské soutěže, která dle Lisabonské smlouvy patří mezi politiky, kde má EU výlučnou pravomoc. (König a kol., 2011)

Podle Lisabonské smlouvy (2007) má EU **výlučnou pravomoc** v určitých oblastech a může tak vytvářet a přijímat právně závazné akty. Členské státy tak mohou činit pouze tehdy, pokud jsou k tomu EU zmocněny, nebo pokud provádějí akty EU. EU má výlučnou pravomoc v těchto oblastech:

- a) *celní unie;*
- b) *stanovení pravidel hospodářské soutěže nezbytných pro fungování vnitřního trhu;*
- c) *měnová politika pro členské státy, jejichž měnou je euro;*
- d) *zachování biologických mořských zdrojů v rámci společné rybářské politiky;*
- e) *společná obchodní politika.* (Lisabonská smlouva, hlava 1, článek 2b, 2007)

Dále dle Lisabonské smlouvy (2007) EU **sdílí pravomoc** s členskými státy, to znamená, že v určitých oblastech činností mohou vytvářet a přijímat právně závazné akty EU i členské státy. Členské státy vykonávají svou pravomoc v rozsahu, v jakém ji EU nevykonala nebo v rozsahu v jakém se EU rozhodla svou pravomoc přestat vykonávat. Tato sdílená pravomoc se uplatňuje v těchto hlavních oblastech:

- a) *vnitřní trh;*
- b) *sociální politika, pokud jde o hlediska vymezená v této smlouvě;*
- c) *hospodářská, sociální a územní soudržnost;*
- d) *zemědělství a rybolov, vyjma zachování biologických mořských zdrojů;*
- e) *životní prostředí;*
- f) *ochrana spotřebitele;*
- g) *doprava;*
- h) *transevropské sítě;*
- i) *energetika;*
- j) *prostor svobody, bezpečnosti a práva;*
- k) *společné otázky bezpečnosti v oblasti veřejného zdraví, pokud jde o hlediska vymezená v této smlouvě.* (Lisabonská smlouva, hlava 1, článek 2c, 2007)

EU má také **pravomoc** provádět činnosti, jimiž **podporuje, koordinuje nebo doplňuje** činnosti členských států, aniž by přitom v těchto oblastech nahrazovala jejich pravomoc.

Těmito oblastmi jsou:

- a) ochrana a zlepšování lidského zdraví;*
- b) průmysl;*
- c) kultura;*
- d) cestovní ruch;*
- e) všeobecné vzdělávání, odborné vzdělávání, mládež a sport;*
- f) civilní ochrana;*
- g) správní spolupráce. (Lisabonská smlouva, hlava 1, článek 2e, 2007)*

2 OCHRANA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE V EU

Se vznikem vnitřního trhu EU s volným pohybem zboží, služeb a kapitálu, vznikla také nutnost vytvořit společná pravidla pro fungování tohoto trhu, tak aby byla zajištěna optimální alokace zdrojů a co největší efektivnost. Veškerá odpovědnost za ochranu hospodářské soutěže je v EU svěřena Evropské komisi a jejímu Generálnímu ředitelství pro hospodářskou soutěž. Dohled nad hospodářskou soutěží vykonává Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž, kromě toho také případy porušování pravidel hospodářské soutěže prošetřuje a připravuje jak návrhy ve všech případech sporů, tak i legislativní návrhy pro Evropskou komisi. Evropská komise poté vydává pravomocná rozhodnutí ve všech případech. Dále také může Evropská komise ukládat peněžité tresty za porušení hospodářské soutěže, ale nemůže je vymáhat, to přísluší jednotlivým vládám členských států. (Šrein, 2008)

Primárně je ochrana hospodářské soutěže zajišťována zákony jednotlivých členských států EU a jejich pověřenými institucemi, jakmile jsou však dotčeny i zájmy subjektů z jiného členského státu, nastupují zákony EU, jejichž platnost je nadřazena zákonům národním. EU se samozřejmě také zabývá případy, které se odehrávají v zemích mimo EU (tzv. třetích zemích), které by se však mohly dotknout celé EU. Je tedy patrné, že národní úřady pro ochranu hospodářské soutěže a Evropská komise spolu musejí úzce spolupracovat, aby ochrana hospodářské soutěže byla co nejefektivnější. K tomu jim pomáhá systém ECN (European Competition Network – síť úřadů pro ochranu soutěže v Evropě), který umožňuje úzkou spolupráci již zmíněných institucí, zejména v uplatňování právních norem na národní úrovni a také pomáhá při rychlé spolupráci, pokud není okamžitě jasné, do čí rozhodovací kompetence daný případ patří. Rozhodnout, do čí rozhodovací kompetence daný případ patří, není dnes již vůbec snadné, úměrně tomu, jak postupuje integrace evropského trhu, neustále klesá počet případů porušení hospodářské soutěže, které mají pouze vnitrostátní důsledky. (Šrein, 2008)

2.1 Vnitřní trh EU a hospodářská soutěž

Vnitřní trh EU, nebo také jednotný trh, je velmi významný a je považován za jeden z největších úspěchů EU. Všeobecně se dá říci, že v ekonomické oblasti vnitřní trh EU je a zůstane jeho hlavní součástí a jeho hlavním přínosem. K vytvoření vnitřního trhu

bylo nutné odstranit většinou zastaralé bariéry mezi trhy zúčastněných zemí, jako například celní, obchodní, daňové, technické, administrativní a další a vznikl tak hospodářský prostor, tzv. „oblast bez vnitřních hranic“. (Euroskop, 2012a) Vnitřní trh EU je založený na tržním principu a vyžaduje tedy dokonalé fungování. Dokonalého fungování vnitřního trhu se dosahuje především odstraněním překážek volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu mezi členskými státy EU, ale také **účinnou politikou hospodářské soutěže**. (Kuzmiak, 2010) Program vnitřního trhu EU má dva cíle, ekonomický a politický. Za prvé se snaží **zvýšit a udržet ekonomickou prosperitu** (odstraněním překážek, které brání využití ekonomického potenciálu) a za druhé se snaží přispět ke **stále užšímu spojení evropských národů**, které by mělo odstranit staleté politické soupeření v Evropě, které opakovaně vedlo ke krvavým konfliktům. (Euroskop, 2012a)

Volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu, tzv. čtyři základní svobody, nejsou zárukou pro úspěšné fungování vnitřního trhu EU. Velmi důležité je zvolit účinnou politiku hospodářské soutěže, tedy zabezpečit, aby ekonomické vztahy a vzájemný obchod mezi členskými zeměmi nebyly omezovány praktikami narušujícími rovnost podmínek. Tyto podmínky mohou narušit buď podniky svým jednáním, nebo zásahy států jednotlivých členských zemí. *Pouze konkurenční prostředí, které je udržováno dohodnutými pravidly, je zárukou, že zdroje firem budou efektivně využívány, že se zabrání zvyšování cen, že firmy budou inovovat a vycházet vstříc potřebám spotřebitelů.* (Euroskop, 2012b)

Nyní k vymezení pojmu hospodářské soutěže. *Hospodářská soutěž je soupeření mezi podnikateli v hospodářské oblasti s cílem předstihnout jiné podnikatelské subjekty a dosáhnout tak hospodářského prospěchu.* (Kuzmiak, 2010, s. 7) Soutěžní politika je základním kamenem evropského vnitřního trhu, povzbuzuje hospodářskou efektivitu a vytváří tak příznivé podmínky pro růst, inovace a technologický pokrok tím, že vyvolává tlak na snížení cen. (BusinessInfo.cz, 2012a) Základní myšlenkou tedy je, že maximální podporu hospodářské činnosti a její efektivnosti je možné dosáhnout na základě působení tržních sil, to znamená, že je nutné vyloučit jakékoliv přímé anebo nepřímé kontakty mezi konkurenty, kteří chtějí ovlivnit chování svého konkurenta (reálného či potenciálního) a také vyloučit to, aby podnikatelé odhalovali svým konkurentům svoje budoucí podnikatelské záměry. Jednodušeji řečeno, je nutné

vyločit situace, kdy nedochází k přirozenému přizpůsobování se tržnímu prostředí. (Kuzmiak, 2010)

Cílem soutěžního práva je odstraňovat překážky obchodu, posilovat rozvoj jednotného trhu a volné tržní ekonomiky, vylepšit všechny aspekty efektivity výroby a distribuce výrobků a služeb, ochraňovat zájmy spotřebitelů a malých a středně velkých společností před zneužitím trhu velkými společnostmi.

Hmotněprávní úprava hospodářské soutěže je založena na dvou relativně samostatných oblastech:

- 1) Antitrustové právo – zahrnuje kartelové právo a zákaz zneužívání dominantního postavení*
- 2) Kontrola fúzí podniků (Kuzmiak, 2010, s. 8)*

Volná hospodářská soutěž je klíčovým prvkem otevřeného tržního hospodářství. Stimuluje evropské hospodářské výsledky a nabízí spotřebitelům širší výběr kvalitnějších výrobků a služeb a za konkurenceschopnější ceny. Politika hospodářské soutěže Evropské unie zajišťuje, že hospodářská soutěž není na vnitřním trhu narušována, a to tím, že zajišťuje, že pro všechny společnosti působící v jejím rámci platí podobná pravidla. (Europa, 2012a)

2.2 Ochrana hospodářské soutěže v Evropské unii

O ochranu hospodářské soutěže státy pečují stanovením přísných pravidel. Na dodržování těchto pravidel dohlíží Evropská komise, která může zahájit řízení proti narušiteli hospodářské soutěže, pokud je na narušitele podána stížnost nebo pokud Evropská komise sama zjistí, že k porušení pravidel došlo. Následně může Evropská komise ukládat peněžité pokuty a zakázat určité jednání. Pokud jsou však pravidla hospodářské soutěže porušována pouze uvnitř jedné členské země a toto jednání se nijak nedotýká subjektů v jiných členských zemích EU, má toto jednání lokální význam a porušení pravidel hospodářské soutěže v takových situacích řeší národní protimonopolní úřady. (BusinessInfo.cz, 2012b)

Pravidla hospodářské soutěže v EU se vztahují na jednání soukromých podnikatelských subjektů, ale také na vládní zásahy samotných členských států. Soukromé podnikatelské subjekty neboli společnosti, mohou omezovat soutěž na trhu dohodami se svými konkurenty nebo zneužíváním dominantního postavení na trhu. Vlády jednotlivých

členských států pak mohou svým jednáním narušit hospodářskou soutěž tak, že udělí podnikům tzv. výhradní nebo zvláštní práva a vytvoří tak monopol. Vlády mohou hospodářskou soutěž narušit také prostřednictvím státních podpor, které upřednostňují vybrané podnikatelské subjekty nebo výrobu určitého zboží a služeb. (BusinessInfo.cz, 2012c) **Cílem politiky ochrany hospodářské soutěže** je zajišťovat rovnou a spravedlivou soutěž pro všechny firmy a přispívat tak k zlepšování evropských trhů, což je přínosem pro spotřebitele, podniky i evropské hospodářství jako celek. Na dodržování předpisů EU na ochranu hospodářské soutěže dohlíží Evropská komise, konkrétně Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž. (Evropská komise, 2012a)

Dohody omezující soutěž

Některé firmy se pokoušejí narušit svobodnou hospodářskou soutěž a chovají se tzv. protisoutěžně. Na trh se snaží vnést svá vlastní pravidla a získat tak určité výhody. Firmy mohou narušit hospodářskou soutěž na trhu například tak, že se společně dohodnou na ujednáních pro kontrolu cen nebo rozdělení trhu mezi sebe. (Evropa, 2012b) Podle článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie jsou *s vnitřním trhem neslučitelné, a proto také zakázané, veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž účelem nebo důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu, zejména ty, které:*

- a) přímo nebo nepřímo určují nákupní nebo prodejní ceny anebo jiné obchodní podmínky;*
- b) omezují nebo kontrolují výrobu, odbyt, technický rozvoj nebo investice;*
- c) rozdělují trhy nebo zdroje zásobování;*
- d) uplatňují vůči obchodním partnerům rozdílné podmínky při plnění stejné povahy, čímž jsou někteří partneři znevýhodněni v hospodářské soutěži;*
- e) podmiňují uzavření smluv tím, že druhá strana přijme plnění, která ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí s předmětem těchto smluv nesouvisí.*

(Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie, článek 101, 2010)

Všechny tyto dohody, tzv. kartelové dohody, mezi podniky a rozhodnutí sdružení podniků jsou od počátku neplatné a to jak v případě horizontálního kartelu (soutěžitelé

na stejné úrovni), tak i v případě vertikálního kartelu (např. odběratel – dodavatel nebo výrobce - prodejce). Na trhu mohou vzniknout tyto typy kartelů:

- **cenový kartel** – každé jednání, které svojí podstatou směřuje k úpravě cen a výměně informací o cenách;
- **výrobní kartel** – omezování, případně kontrola výroby, dohoda o technickém rozvoji, specializaci, ať už jednostranné anebo vzájemné dohody;
- **distribuční kartel** – rozdělování trhu anebo zdrojů zásobování, dohoda nedistribuuovat výrobky určitého označení;
- **diskriminační kartel** – uplatňování různých podmínek různým obchodním partnerům za plnění stejné povahy;
- **jiné kartely** – předpokládají uzavření smluv tím, že druhá smluvní strana přijme další závazky, které svojí povahou anebo podle obchodních zvyklostí nesouvisí s předmětem těchto smluv. (Kuzmiak, 2010, s. 25)

Zároveň také článek 101 Smlouvy o fungování Evropské unie povoluje výjimky v uzavírání kartelových dohod. Jsou povolené kartely, které přispívají ke zlepšení výroby anebo distribuce výrobků či k podpoře technického anebo hospodářského pokroku, přičemž umožňují spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho vyplývajících, a které

- a) neukládají příslušným podnikům omezení, jež nejsou k dosažení těchto cílů nezbytná;
- b) neumožňují těmto podnikům vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části výrobků tímto dotčených. (Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie, článek 102, 2010)

Závěrem k výjimkám, které dovolují vznik kartelových dohod, je důležité říci, že tvrdé kartely jsou zakázané vždy, protože nemůžou být trhu nikdy prospěšné a nemůžou tak přispívat ke zvýšení hospodářské efektivity. (Kuzmiak, 2010)

Zneužití dominantního postavení

Další možností jak firmy mohou narušit svobodnou hospodářskou soutěž je, že zneužijí svého dominantního postavení na trhu a vyloučí tak z trhu svoji konkurenci. Dominantní postavení na trhu je možné definovat jako *pozici hospodářské síly, kterou používá podnik a která mu umožňuje, aby na daném trhu zabránil účinné soutěži tím,*

že se bude chovat v nezanedbatelném rozsahu nezávisle na jeho konkurentech, zákaznících a nakonec i na spotřebitelích. (Kuzmiak, 2010, s. 42) Dominantní postavení na trhu není samo o sobě právně zakázané, zakázané je pouze jeho zneužívání. Dominantní postavení podniku na trhu se posuzuje podle tržního podílu, pokud je tento podíl do 25%, zpravidla to vylučuje možnost dominantního postavení, podíl na trhu v rozmezí od 25 do 40% může znamenat dominantní postavení a při podílu nad 50% je možné předpokládat dominantní postavení podniku na trhu. (Kuzmiak, 2010)

Podle článku 102 Smlouvy o fungování Evropské unie *je s vnitřním trhem neslučitelné, a proto zakázané, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části. Takové zneužívání může zejména spočívat:*

- a) v přímém nebo nepřímém vynucování nepřiměřených nákupních nebo prodejních cen anebo jiných nerovných obchodních podmínek;*
- b) v omezování výroby, odbytu nebo technického vývoje na úkor spotřebitelů;*
- c) v uplatňování rozdílných podmínek vůči obchodním partnerům při plnění stejné povahy, čímž jsou někteří partneři znevýhodňováni v hospodářské soutěži;*
- d) v podmiňování uzavření smluv tím, že druhá strana přijme další plnění, která ani věcně, ani podle obchodních zvyklostí s předmětem těchto smluv nesouvisí.*

(Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie, článek 102, 2010)

Kontrola fúzí

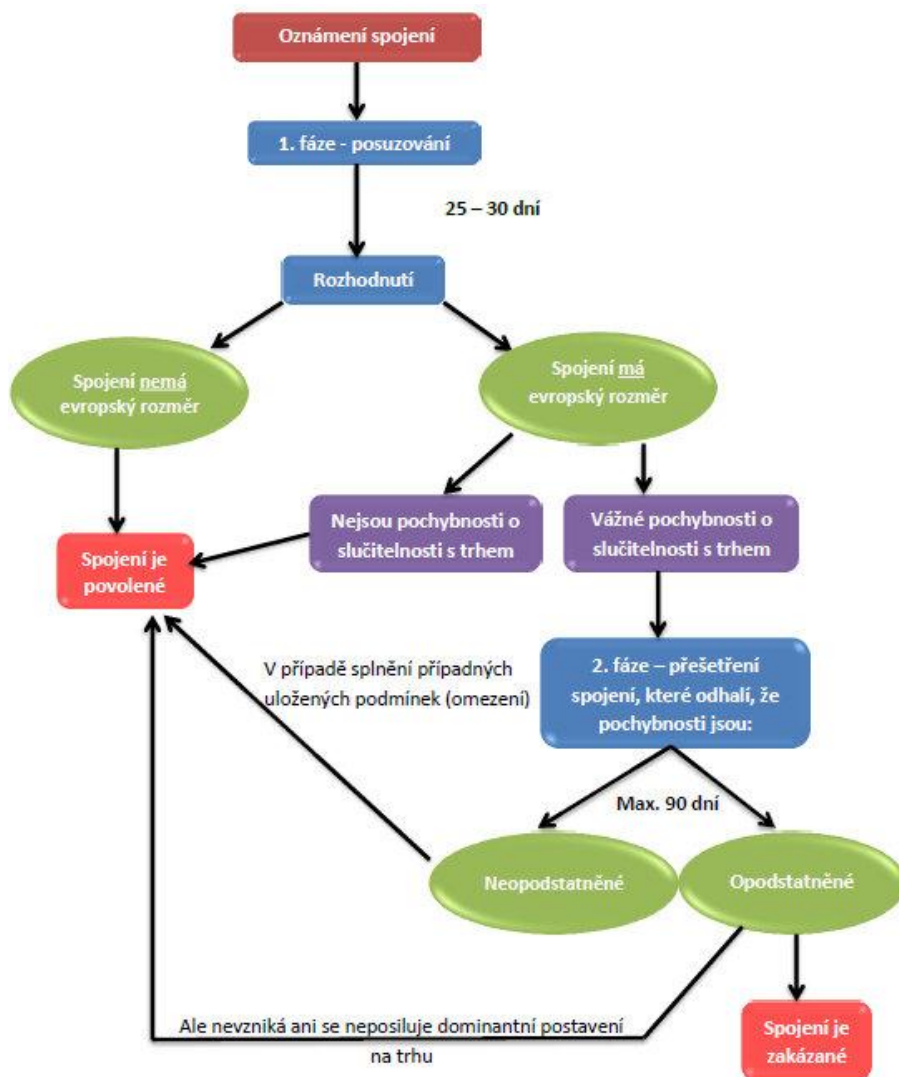
Firmy také mohou narušit hospodářskou soutěž svým spojováním, a proto orgány pro hospodářskou soutěž kontrolují, zda při spojení podniků není porušena rovnováha na trhu. (Evropská komise, 2012d) *Spojování podniků znamená soustředování podnikatelských činností a výrobních faktorů (práce, stroje, zařízení a materiálu) do stále větších celků.* (Kuzmiak, 2010, s. 58) Pokud by došlo k porušení rovnováhy na trhu, mohlo by to mít za následek narušení hospodářské soutěže, také by mohlo dojít k získání dominantního postavení podniku na trhu s možností následného zneužití tohoto postavení. Proto než dojde k fúzi podniků nebo než podniky vytvoří sdružení, musejí velké společnosti požádat Evropskou komisi o povolení a poskytnout jí všechny potřebné informace. Je potřeba, aby EU fúzi odsouhlasila zejména proto, že firmy, které obchodují ve více než jedné zemi EU, mohou získat souhlas ke svým fúzím najednou.

Fúze podniků mohou být trhu velmi prospěšné, společnosti zkombinují své činnosti a často díky tomu efektivněji vyvinou nové produkty nebo sníží své výrobní nebo distribuční náklady a vznikne tak na trhu větší konkurence. Spotřebitelé poté mají možnost nakoupit kvalitnější zboží za výhodnější ceny. Ale ne všechny fúze jsou trhu prospěšné, některé mohou vést k naopak k menší konkurenci na trhu, většinou proto, že podniky získají dominantní postavení na trhu. To většinou poškodí spotřebitele, protože se zvýší ceny a omezí se nabídka a inovace. (Evropská komise, 2012d)

EU neprošetřuje všechny fúze, ale pouze ty, jimiž vznikne společnost s ročním celosvětovým a evropským obratem, který přesahuje předem stanovené limity. V případě, že společnost těchto limitů nedosáhne, zabývají se fúzí orgány pro hospodářskou soutěž daného členského státu. Hospodářskou soutěž mohou také ovlivnit fúze společností, které sídlí mimo EU, pokud na území EU tyto společnosti obchodují. (Evropská komise, 2012d)

Zamítají se všechny fúze, které mohou výrazně omezit hospodářskou soutěž v EU. Cílem je, aby podniky a spotřebitelé byli chráněni před zdražováním nebo omezením ve výběru zboží či služeb. Fúze budou zakázány v případě, že fúzující společnosti budou svými hlavními konkurenty nebo v případě, že fúze jinak vážně oslabí hospodářskou soutěž na trhu tím, že vznikne dominantní společnost. Pokud fúze nijak neomezí hospodářskou soutěž na trhu, bude bez výhrad povolena. Evropská komise také může fúzi schválit podmíněně, v případě, že se fúzující společnosti zaváží k přijetí opatření, kterými se předejde tomu, aby vlivem fúze došlo k narušení hospodářské soutěže. Společnosti se mohou zavázat tím, že prodají část svého podniku nebo poskytnou licenci na určitou technologii jiné společnosti a zaručí tak udržení nebo obnovu konkurenčního prostředí na daném trhu. Evropská komise poté s takovou fúzí podmíněně souhlasí a poté monitoruje, zda společnosti své závazky plní. Pokud tomu tak není, může Evropská komise zasáhnout. (Evropská komise, 2012d) Celý proces rozhodování o spojení podniků je zobrazen na obr. č. 2.

Obr. č. 2: Proces rozhodování o povolení či zakázání fúze

Zdroj: (Kuzmiak, 2010)

Kontrola státní podpory

V souvislosti s volnou hospodářskou soutěží na vnitřním trhu se také může stát, že některé členské země Evropské unie pomocí veřejných zdrojů zasahují do dění na trhu, aby podpořily určité hospodářské činnosti nebo aby ochránily národní odvětví. Tímto zvýhodňují některé firmy před jejich konkurencí na trhu a dochází tak k narušování hospodářské soutěže. (Evropa, 2012c) Z toho důvodu musí Evropská komise těmto situacím předejít a povoluje pouze takové státní podpory, které jsou skutečně ve veřejném zájmu, to znamená, pokud jsou tyto podpory prospěšné pro společnost nebo ekonomiku jako celek. (Evropská komise, 2012e)

Podle článku 107 Smlouvy o fungování Evropské unie *podpory poskytované v jakékoliv formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak.* (Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie, článek 107, 2010) Státní podpora je tedy podle smlouvy o fungování Evropské unie zakázána, ale některé výjimky podporu dovolují, pokud jde o cíle obecného hospodářského zájmu. Státní podpory kontroluje Evropská komise a kontrola spočívá především ve vytváření určité rovnováhy mezi pozitivními a negativními dopady státní podpory. (Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie, 2010)

Vlády všech členských států EU mají povinnost informovat Evropskou komisi o plánovaných dotacích nebo jiné podpoře ještě předtím, než ji poskytnou. Ze všech státních podpor, které jsou Evropské komisi ohlášeny, je jich schváleno zhruba 85% již **po předběžném hodnocení**, v ostatních případech se přistupuje k **formálnímu vyšetřovacímu řízení**, které Evropská komise oznamuje v Úředním věstníku EU a také na internetových stránkách Evropské komise. Evropská komise také vyšetřuje státní podpory, které jí nebyly oficiálně oznámeny, tzv. protiprávní podpory, na které přišla buď sama během vyšetřování nebo po upozornění od právnických či fyzických osob nebo od médií. Pokud tato protiprávní podpora neodpovídá právním předpisům EU, má Evropská komise právo nařídit příslušným orgánům zastavit její poskytování a podporu, která již byla poskytnuta, vrátit zpět. (Evropská komise, 2012e)

Sledování liberalizovaných trhů

Od počátku 90. let začala Evropská komise systematicky a aktivně prosazovat liberalizaci veřejných služeb. Liberalizací veřejných služeb, tedy dodávek elektřiny, plynu a vody, dopravy, poštovních služeb nebo telekomunikací, je možné zvýšit jejich konkurenceschopnost, zlepšit jejich kvalitu a zajistit jejich cenovou dostupnost všem spotřebitelům. Evropská komise usiluje o to, aby bývalé státní monopoly nezneužívaly svoji tržní sílu a nepoškozovaly nové účastníky trhu a zároveň aby byly tyto služby finančně dostupné všem. Evropská komise považuje otevření těchto trhů hospodářské soutěži za velmi důležité a přínosné. (Euroskop.cz, 2012c) Například volná hospodářská soutěž v oblasti dopravy umožňuje občanům využívat levnější dopravu a současně volná hospodářská soutěž pomáhá k otevření evropských sítí. (Europa.eu, 2012)

2.2 Vznik politiky ochrany hospodářské soutěže a její vývoj

Ochrana hospodářské soutěže byla spolu s ustavením celní unie základním pilířem a podstatným zdůvodněním vlastní existence Evropského společenství. Dílčí antitrustové normy v Evropě existovaly již před druhou světovou válkou, ale k jejich rozšíření došlo až díky Římským smlouvám. Základy dnešní soutěžní politiky položila v roce 1952 Pařížská smlouva o vytvoření Evropského společenství uhlí a oceli. Ucelená pravidla pro ochranu hospodářské soutěže vznikla až podepsáním Římské smlouvy v roce 1957. V této dohodě se ochranou hospodářské soutěže zabývají články 85 až 94, které stanovují pravidla ochrany před kartely, zneužitím dominantního postavení, dumpingem a stanovují také pravidla pro poskytování státní pomoci podnikům. Tyto pravidla nezměnila ani poslední revize této dohody v Maastrichtu v roce 1991. (Kasan, 1994)

Právní úpravy ochrany hospodářské soutěže se vytvářely v jednotlivých členských zemích. Na mezinárodní úrovni dostávají zcela nový rozměr, protože zde sehrává významnou roli protekcionismus, který často umožňuje vznik národních kartelů a tím i omezování mezinárodní konkurence. Mezinárodní právní ochrana hospodářské soutěže je tedy oblastí legislativy, která se rychle rozvíjela. Významný je také Kartelový zákoník (UN-Kartell-Kodex) schválený v OSN roku 1980 jako doporučení, které obsahuje zásady a pravidla kontroly obchodních praktik, jež omezují soutěž. Mezi další významné doporučení patří v roce 1967 schválené doporučení OECD k obchodním praktikám omezujícím soutěž v mezinárodním obchodě. (Kasan, 1994)

Ochrana hospodářské soutěže tvoří samostatnou právní soustavu, která vznikla na základě příslušných článků v Římské dohodě a usneseníh komise a soudního dvora. Jde tedy o právo nezávislé a nadřazené právu jednotlivých zemí EU. Evropská komise neměla takové pravomoci jako Vysoký úřad Evropského společenství uhlí a oceli, ale přesto články o hospodářské soutěži byli silně nadnárodní a prosoutěžní. Politika ochrany hospodářské soutěže je jedna z nejdůležitějších politik EU, která představuje hlavní zdroj moci Evropské komise ve vztahu k soukromým podnikům a vládám. (Kasan, 1994)

2.3 Nástroje politiky ochrany hospodářské soutěže

Jak již bylo zmíněno, politika ochrany hospodářské soutěže patří mezi nejdůležitější politiky EU. Tato politika je velice důležitá pro podporu integrace společného trhu. Na trhu subjekty musejí respektovat určitá soutěžní pravidla EU, která se vztahují jak na jednání soukromých podnikatelských subjektů, tak na vládní zásahy samotných členských států. Ucelená soutěžní pravidla, která jsou značně nadnárodní a prosoutěžní, jsou stanovená ve člancích 101 až 109 Smlouvy o fungování EU. Politika ochrany hospodářské soutěže je realizována pomocí nástrojů. Mezi hlavní nástroje soutěžní politiky EU patří:

- ***zákaz dohod mezi podniky, které mohou narušovat soutěž na vnitřním trhu***
- ***zákaz zneužití dominantního postavení podniků na trhu***
- ***dozor nad fúzemi s evropskou dimenzí, které vedou k tržní dominanci***
- ***monitoring a regulace poskytování veřejných podpor***
- ***liberalizace sektorů, které ovládají státem garantované monopoly, například telekomunikace, poštovní služby, energetika a další.***

(Euroskop, 2012c)

Samotná realizace politiky pro ochranu hospodářské soutěže je v rukou Evropské komise, která má v této oblasti největší pravomoc, provádí monitoring, vede vyšetřování konkrétních případů porušení hospodářské soutěže a poté uděluje sankce. Jak již je výše uvedeno, Evropská komise spolupracuje s antimonopolními úřady všech členských zemí EU prostřednictvím **Evropské sítě pro hospodářskou soutěž**. Prostřednictvím této sítě se Evropská komise a antimonopolní úřady vzájemně informují o nových případech a rozhodnutích, dále pokud je třeba koordinují vyšetřování a vyměňují si důkazy. Pokud Evropská komise při vyšetřování potřebuje získat určité informace, může o ně požádat vlády členských zemí nebo může požádat antimonopolní úřad dané země o vedení šetření případu. (Euroskop, 2012c)

2.4 Politika hospodářské soutěže a orgány EU

Orgány EU tvoří jedinečný systém, kde globální priority EU stanovuje Evropská rada, zájmy EU jako celku střeží Evropská komise, občany členských států zastupují přímo volení poslanci Evropského parlamentu a vlády členských zemí hájí své zájmy v Radě EU. Do procesu tvorby právních předpisů EU jsou zapojeny tři orgány - Evropský parlament, Rada EU a Evropská komise, kde Evropská komise nové zákony navrhuje a Evropský parlament a Rada EU je schvalují. Důležitou roli zastupuje také Soudní dvůr EU, který dohlíží na dodržování evropského práva a dále Účetní dvůr, který dohlíží na financování činnosti EU. (Evropská unie, 2012b)

Práva a povinnosti orgánů EU jsou stanoveny ve Smlouvách, které stanovují pravidla a postupy, jež musí instituce EU dodržovat. Tyto Smlouvy odsouhlasili prezidenti nebo předsedové vlád členských zemí a schválili je jejich parlamenty. Pro EU také pracuje celá řada dalších institucí a subjektů, které vykonávají specializované funkce jako například Úřad pro publikace, který zveřejňuje informace o EU, Evropský úřad pro výběr personálu, který provádí nábor pracovníků pro instituce a orgány EU, Evropská správní škola, která zajišťuje odbornou přípravu zaměstnanců EU a mnoho dalších. V této kapitole jsou více popsány orgány EU, které souvisejí s politikou ochrany hospodářské soutěže, jejím uplatňováním a kontrolou. (Evropská unie, 2012b)

2.4.1 Evropský parlament

Evropský parlament je tvořen 736 poslanci, kteří nejsou seskupeni podle země původu, ale podle své politické příslušnosti. Poslanci jsou voleni každých pět let ve všech 27 členských státech EU. Evropský parlament je jediným přímo voleným orgánem EU, to znamená, že své zástupce volí přímo občané. (Evropská komise, 2012b) Počet členů Evropského parlamentu volených za určitý stát se řídí počtem obyvatel dané země. Minimální počet poslanců na zemi je šest a maximální počet poslanců je 96. Evropský parlament pracuje ve třech různých městech, v Bruselu a Lucemburku, kde se konají zasedání všech členů Parlamentu a ve Štrasburku, kde sídlí administrativní složky. Evropský parlament společně s Radou EU projednává a schvaluje právní předpisy EU, vykonává dohled nad dalšími orgány EU a také společně s Radou EU projednává a přijímá rozpočet EU. (Evropská unie, 2012c)

V Evropském parlamentu existují dva výbory, které se **zabývají ochranou hospodářské soutěže** a ochranou spotřebitele:

- ***Hospodářský a měnový výbor (ECON)***

Mezi pravomoc Hospodářského a měnového výboru patří hospodářská a měnová politika EU a také pravidla hospodářské soutěže a udělování státní podpory podnikům.

- ***Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO)***

Mezi pravomoc Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů patří hledání a odstraňování možných překážek fungování jednotného trhu EU a podpora a ochrana hospodářských zájmů spotřebitelů. (Evropská komise, 2012b)

2.4.2 Evropská rada

Evropská rada zasedá zpravidla čtyřikrát do roka a určuje celkový politický směr a priority Evropské unie a zajišťuje nezbytné podněty pro její rozvoj. Členy Evropské rady tvoří vedoucí představitelé členských států EU, předseda Evropské komise a předseda Evropské rady. Zasedání Evropské rady se také účastní vysoká představitelka pro zahraniční a bezpečnostní politiku. Předseda Evropské komise, předseda Evropské rady a vysoká představitelka pro zahraniční a bezpečnostní politiku nemají hlasovací právo. Zasedání Evropské rady se konají v Bruselu. (Evropská unie, 2012d) Evropská rada a Evropský parlament hrají důležitou roli při **schvalování kandidáta na post komisaře pro hospodářskou soutěž**. Komisaře pro hospodářskou soutěž následně jmenuje vláda příslušného členského státu a předseda Komise. (Evropská komise, 2012b)

2.4.3 Rada Evropské unie

V Radě EU se setkávají ministři členských zemí, kteří přijímají právní předpisy a koordinují chod jednotlivých politik EU. Rada EU schvaluje právní předpisy společně s Evropským parlamentem, dále podepisuje jménem EU mezinárodní dohody nebo také společně s Evropským parlamentem schvaluje rozpočet EU. Rada Evropské unie nemá stálé členy, na každé zasedání Rady EU členské země vysílají toho ministra, který odpovídá za politickou oblast, která se bude projednávat. (Evropská unie, 2012e) Rada Evropské unie společně s Evropským parlamentem **schvalují právní předpisy EU**

v **oblasti** ochrany spotřebitele a **ochrany hospodářské soutěže**. (Evropská komise, 2012b)

2.4.4 Evropská komise

Evropská komise patří mezi hlavní orgány EU, hájí zájmy EU jako celku, navrhuje nové právní předpisy, spravuje rozpočet EU a přerozděluje finanční prostředky, dále také dohlíží na dodržování evropského práva a reprezentuje EU na mezinárodní scéně. Evropskou komisi tvoří 27 komisařů – za každou členskou zemi jeden komisař, jehož funkční období je pětileté. Předseda Evropské komise, v současné době José Manuel Barroso, přiděluje každému komisaři určitou oblast politiky. Předsedu komise jmenuje Evropská rada, která následně po dohodě s předsedou jmenuje i jednotlivé komisaře. Jmenování předsedy i ostatních komisařů musí schválit Evropský parlament. (Evropská unie, 2012a) Evropská komise zajišťuje **správné uplatňování předpisů EU v oblasti hospodářské soutěže**. Zejména dohlíží a v případě potřeby i blokuje:

- dohody narušující hospodářskou soutěž,
- zneužívání dominantního postavení na trhu,
- fúze a akvizice,
- státní podpory. (Evropská komise, 2012b)

Evropská komise disponuje řadou kontrolních a donucovacích pravomocí a vlády členských zemí mají povinnost dopředu oznámit jakoukoli plánovanou státní podporu podnikům. Naproti tomu od roku 2004 členské státy Evropské unie postupně převzaly některé pravomoci Evropské komise. Vnitrostátní úřady pro hospodářskou soutěž a soudy tak mohou uplatňovat a prosazovat články 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie (dříve čl. 81 a 82 Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství). (Evropská komise, 2012b)

2.4.5 Soudní dvůr Evropské unie

Soudní dvůr Evropské unie sídlí v Lucemburku a je hlavním soudním orgánem Evropské unie. Posláním Soudního dvora Evropské unie je zajišťovat výklad právních předpisů EU a zajišťovat jejich jednotné uplatňování ve všech členských státech EU. Soudní dvůr Evropské unie řeší spory mezi vládami jednotlivých členských zemí a orgány EU, zároveň se také na Soudní dvůr mohou obrátit i jednotlivci, podniky

či organizace, pokud mají dojem, že některý z orgánů EU porušil jejich práva. (Evropská unie, 2012f)

V rámci tohoto posláni Soudní dvůr Evropské unie:

- *přezkoumává legalitu aktů orgánů Evropské unie,*
- *dbá na dodržování povinností členských států vyplývajících ze Smluv a*
- *vykládá právo Unie na žádost vnitrostátních soudů.*

Soudní dvůr Evropské unie zahrnuje tři soudní orgány:

- **Soudní dvůr**
- **Tribunál** (zřízený v roce 1988)
- **Soud pro veřejnou službu** (zřízený v roce 2004) (Soudní dvůr Evropské unie, 2012a)

Soudní dvůr se skládá z 27 soudců a 8 generálních advokátů, kteří jsou určeni společnou dohodou vlád členských států. Funkční období soudců a generálních advokátů je šestileté s možností opakovaného jmenování. (Soudní dvůr Evropské unie, 2012b) Dalším soudním orgánem je Tribunál, který se skládá z alespoň jednoho soudce z každého členského státu. Od 12. května 2004 je soudkyní Tribunálu za Českou republiku Prof. JUDr. Irena Pelikánová, DrSc. Soudci jsou jmenováni společnou dohodou vlád členských států a jejich funkční období je také šestileté s možností opakovaného jmenování. (Soudní dvůr Evropské unie, 2012c) Posledním soudním orgánem je Soud pro veřejnou službu, který se skládá ze sedmi soudců jmenovaných Radou na dobu šesti let s možností opakovaného jmenování. (Soudní dvůr Evropské unie, 2012d)

Ve vztahu Evropského soudního dvora k ochraně hospodářské soutěže Evropský soudní dvůr **zajišťuje jednotnou interpretaci a aplikaci práva hospodářské soutěže v EU.** Řada rozhodnutí Evropského soudního dvora pomáhá na trzích EU obnovovat fungování hospodářské soutěže, která přináší širší výběr kvalitnějších výrobků a služeb za nižší ceny. V případě porušení hospodářské soutěže se případem nejdříve zabývá Tribunál EU (dříve „Soud prvního stupně“) a následně se lze odvolat k Soudnímu dvoru. Vnitrostátní soudy mají možnost požádat soudní dvůr o vyjasnění ohledně toho, jak se má evropské právo hospodářské soutěže v konkrétním případě interpretovat. (Evropská komise, 2012b)

3 KONKRÉTNÍ PŘÍPADY PORUŠOVÁNÍ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE V EU

V této kapitole je uvedeno několik případů porušení hospodářské soutěže v EU. Jsou zde uvedeny případy porušení hospodářské soutěže v oblasti kartelových dohod, zneužívání dominantního postavení a také spojování soutěžitelů na trhu. Vývoj v počtu rozhodnutí v antimonopolních a protikartelových případech, v počtu konečných rozhodnutí o spojení podniků a vývoj celkové státní podpory poskytnuté členskými státy EU je zobrazen v příloze C.

3.1 Případy kartelových dohod

Všechny dohody mezi podniky na trhu, které mohou ovlivnit obchod mezi členskými zeměmi EU, jsou zakázané. Případy dohod, které narušují hospodářskou soutěž, se zabývá Evropská komise, která může těmto společnostem udělit pokutu až do výše 10% jejich světového obrátu. Všechny tyto pokuty plynou do rozpočtu EU. (Euroskop, 2012c) V podkapitole je uvedený případ kartelové dohody aerolinek z roku 2010 a přehled deseti nejvyšších pokut za porušení hospodářské soutěže kartelovými dohodami.

3.1.1 Kartelová dohoda aerolinek

Na konci roku 2010 dostalo celkem jedenáct leteckých společností pokutu téměř 800 milionů eur, tedy necelých 20 miliard Kč, za kartelové dohody v nákladní dopravě. Mezi jedenácti společnostmi nechyběly ani největší evropské aerolinky British Airways a Air France-KLM. Dále se na kartelu podílely společnosti Air Canada, Cathay Pacific, Cargolux, Japan Airlines, LAN Chile, Martinair, SAS, Singapore Airlines a Qantas. Společnosti Lufthansa a její švýcarská dceřiná společnost Swiss International Air Lines se také podílely na kartelu, avšak vzhledem k tomu, že jako první na kartel upozornily, žádnou pokutu nedostaly. Všichni **členové kartelu se domlouvali na cenách** od prosince roku 1999 do února roku 2006. V tomto případě se jednalo o čtvrtou nejvyšší pokutu, jakou kdy Evropská komise za kartelovou dohodu udělila. (Euroskop, 2012e)

3.1.2 Deset nejvyšších pokut za porušení hospodářské soutěže kartelovými dohodami

Nejvyšší pokutu, která byla udělena skupinám firem za porušení hospodářské soutěže, dostali výrobci autoskel, firmy Pilkington, Soliver, Asahi a Saint-Gobain. Tito výrobci autoskel získali v roce 2008 pokutu ve výši **1,38 miliardy eur za dohody o cenách**. Druhou nejvyšší pokutu dostala v roce 2009 německá energetická společnost E.ON a francouzská společnost Gaz de France za tajné rozdělení trhu se zemním plynem. Celkově společnosti dostaly pokutu ve výši **1,1 miliardy eur**, kdy každá z firem zaplatila 553 milionů eur. V roce 2007 byla firmám ThyssenKrupp, Otis, Kone, Schindler a Mitsubishi Electric udělena pokuta ve výši **992 milionů eur** za kartel při výrobě výtahů. Firmy se **domlouvaly na cenách**, dále se **domlouvaly při výběrových řízeních a rozdělovaly si zakázky**. Čtvrtou nejvyšší pokutu získalo již zmíněných jedenáct leteckých společností za kartelové dohody v nákladní dopravě ve výši téměř **800 milionů eur**. Pokutu **790,5 milionů eur** za porušení hospodářské soutěže kartelovou dohodou získalo v roce 2001 osm japonských a evropských výrobců vitamínů. (Ihned.cz, 2012c)

V roce 2007 obdržely společnosti Siemens, japonské Fuji Heavy, Hitachi, Japan AE Power Systems, Mitsubishi Electric a Toshiba, francouzské Alstom, Areva a Schneider a rakouská VA Tech pokutu ve výši **750,7 milionů eur** za kartelovou dohodu při **stanovení cen** zařízení používaných energetickými společnostmi. Sedmou nejvyšší pokutu obdrželo v roce 2008 devět petrochemických společností za kartelové dohody o **výši cen a rozdělení trhu** s tuhým parafínem. Petrochemické společnosti Sasol, Eni, Exxon Mobil, RWE, Total, Repsol, MOL, Tudapetrol a Hansen&Rosenthal dostaly pokutu ve výši **676 milionů eur**. V roce 2010 sedmnáct výrobců koupelnového příslušenství dostalo pokutu ve výši **622 milionů eur za cenový kartel** v letech 1992 až 2004. Mezi potrestané společnosti patřila americká společnost Ideal Standard, která obdržela nejvyšší pokutu, dále mezi potrestané společnosti patřily firmy Artweger, Cisol, Dornbracht, Duravit, Duscholux, Grohe, Hansa, Kludi, Mamoli, Roca, RAF, Sanite, Teorema, Villeroy&Boch a Zucchetti. V roce 2006 byla firmám Unipetrol (ČR), Shell, Dow Chemical, Eni a Trade-Stomil udělena devátá nejvyšší pokuta ve výši **519 milionů eur** za kartel na trhu se syntetickým kaučukem. Desátou nejvyšší pokutou

je **518,47 milionů eur** za kartelové dohody, kterou dostalo sedmnáct ocelářských firem. (Ihned.cz, 2012c)

3.2 Příklad zneužití dominantního postavení na trhu

Na trhu existují také firmy, které disponují dominantním postavením, takové firmy mají dostatečnou ekonomickou sílu k tomu, aby mohly jednat bez ohledu na své konkurenty nebo spotřebitele. Zakázané není dominantní postavení firmy na vnitřním trhu EU, ale pouze zneužívání tohoto postavení. Podnik může zneužít své dominantní postavení na trhu tak, že bude **účtovat nepřiměřeně vysoké ceny** nebo naopak bude účtovat **nepřiměřeně nízké ceny za účelem vytlačit konkurenci z trhu**, dále může podnik **diskriminovat** některé obchodní partnery, popřípadě vnucovat obchodním partnerům **neopodstatněné obchodní podmínky**. (Euroskop, 2012c)

3.2.1 Microsoft Corporation

Společnost Microsoft Corporation sídlí v Redmondu ve státě Washington v USA a založil jí roku 1975 Bill Gates společně s Paulem Allenem. Microsoft je v současné době největší softwarová firma na světě, která vyvíjí, vyrábí, licencuje a podporuje širokou škálu softwarových produktů pro různá zařízení. Mezi nejznámější produkty této firmy patří operační systémy Microsoft Windows a rodina produktů Microsoft Office. Společnost Microsoft je největší softwarová firma na světě, která zcela jistě **disponuje dominantním postavením na trhu**. Není tak překvapující, že některé agresivní praktiky společnosti vedli již k mnoha vyšetřováním a mnoha soudním sporům. K roku 2009 téměř 90% uživatelů používalo na svém počítači operační systém Microsoft Windows, to zcela jistě vypovídá o síle této firmy na trhu. Součástí tohoto operačního systému je také mnoho aplikací, například Internet Explorer nebo Windows Media Player. Tyto dvě aplikace nejsou zmíněné náhodou, každá z nich představuje jistý trh, na kterém se společnost Microsoft dopustila zneužití svého dominantního postavení. (Kuzmiak, 2010)

Windows Media Player

Jak již bylo zmíněno, společnost Microsoft Corporation má na evropském trhu dominantní postavení a to jí umožnilo vyřadit z trhu konkurenci tak, že společnost na sebe vázala prodej dvou produktů – operačního systému Windows a aplikace Windows Media Player. Každá instalace operačního systému Windows zároveň

obsahovala multimediální přehrávač Windows Media Player, což **znevýhodňovalo konkurenční produkty na trhu**. Stížnost podala společnost Real Networks, která uvedla, že jednání firmy Microsoft, jí způsobilo škodu. Z toho důvodu Tribunál EU konstatoval, že Microsoft porušil protimonopolní legislativu EU a potvrdil tak rozhodnutí Evropské komise vydaného v roce 2004, kterým Evropská komise přikázala Microsoftu, aby zveřejnil specifikace svých serverových protokolů pro konkurenci. Cílem bylo, aby konkurenční servery mohly být plně kompatibilní s architekturou Microsoft Windows. Microsoft měl za povinnost umožnit nákup operačního systému Windows bez aplikace Windows Media Player nebo zahrnout přehrávač ostatních konkurentů do instalace Windows, zároveň Microsoft dostal nejvyšší pokutu v historii EU v oblasti zneužití dominantního postavení na trhu – 497 miliónů eur, kterou sice zaplatil, ale také se proti ní odvolal. (Kuzmiak, 2010)

S ohledem na rozsudek Evropské komise Microsoft vydal novou verzi operačního systému Windows bez multimediálního přehrávače Windows Media Player nazvanou Windows XP N. Současně také Microsoft vydal zdrojové kódy k Windows Server 2003, které poskytl skupině Work Group Server Protocol Program, ale bez konkrétních specifikací. Následně v prosinci 2005 EU rozhodla, že Microsoft nesplnil všechny podmínky stanovené v rozhodnutí, konkrétně šlo o poskytnutí specifických informací o programech určených pro servery. Poté Microsoft dostal pokutu 2 milióny eur za každý den, který nesplnil tuto povinnost. V červnu roku 2006 Microsoft prohlásil, že začal poskytovat požadované informace, které však přišly pozdě a to vedlo k další pokutě. Tentokrát ve výši 280,5 miliónů eur a 1,5 miliónu eur za každý den v období mezi 16. prosincem 2005 a 20. červnem 2006. Tato pokuta měla být ještě zvýšena na 3 milióny eur za každý den od 31. července 2006 a to v případě, že by Microsoft ani nadále neuposlechl nařízení Evropské komise. 17. září 2007 Microsoft prohrál svůj boj s odvoláním proti Evropské komisi a pokuta ve výši 497 miliónů eur byla potvrzena, stejně tak jako požadavky na vydání informací ohledně kompatibility serverů a ukončení automatického zahrnování Windows Media Playeru do instalace Windows. Microsoft již dále odvolání nepodával, poté 27. února 2008 uvalila Evropská komise na Microsoft pokutu ve výši 899 miliónů eur za neuposlechnutí rozhodnutí z března roku 2004.

To, že Microsoft prodával některé softwarové produkty pouze společně a ne samostatně, znamenalo **pro spotřebitele menší možnost výběru**, Microsoft mohl udržovat **vysoké ceny a bránil tím inovacím v softwarovém průmyslu**. Výsledkem tohoto procesu měla být šance pro větší výběr spotřebitelů. (Kuzmiak, 2010)

Internet Explorer

Dalším případem, kdy společnost Microsoft zneužila svého dominantního postavení na trhu, byl prodej operačního systému Windows společně s aplikací internetového prohlížeče Internet Explorer. Internetový prohlížeč Internet Explorer se automaticky nainstaloval při instalaci operačního systému Windows. Stížnost na společnost Microsoft podala norská společnost Opera. Nejprve Evropská komise rozhodla, aby Microsoft přestal distribuovat operační systémy Windows, v kterých je implementovaný Internet Explorer. Společnost Microsoft na to reagovala podobně jako v případě aplikace Windows Media Playeru a to tak, že na evropském trhu začala nabízet operační systém Windows 7 E, verzi bez internetového prohlížeče Internet Explorer. 16. prosince se však Microsoft dohodl s Evropskou komisí na jiném řešení. Řešení se zakládalo na myšlence umožnit koncovému uživateli výběr internetového prohlížeče, ale s tím, že Microsoft bude moci nadále uvádět na trh operační systém Windows 7 s Internetem Explorerem. Společnost se zavázala, že na území EU v období pěti let zpřístupní na internetu okno (prostřednictvím mechanismu Windows Update) s možností volby internetového prohlížeče pro uživatele operačních systémů Windows XP, Windows Vista a Windows 7. Tito uživatelé si mohou zvolit internetové prohlížeče na internetové adrese www.browserchoice.eu, viz obrázek č. 3. Zároveň se společnost Microsoft a Evropská komise dohodla, že výrobci počítačů budou moci do svých produktů instalovat konkurenční webové prohlížeče a nastavit je jako výchozí a Internet Explorer vypnout. (Kuzmiak, 2010)

Obr. č. 3: Ukázka internetového okna pro možnost volby internetového prohlížeče
Vyberte si svůj webový prohlížeč nebo prohlížeče

[Další informace, podmínky použití a prohlášení o ochraně osobních údajů.](#)

Zdroj: Internetové stránky browserchoice.eu, 2012

Tento spor byl vyřešen dohodou, s podmínkou, že pokud společnost Microsoft poruší závazky, Evropská komise jí uloží pokutu ve výši 10% jejího celkového ročního obratu, bez toho aby musela dokazovat porušení pravidel hospodářské soutěže. Z této dohody vedly užítky pro mnoho miliónů evropských spotřebitelů, kteří si mohli zvolit webový prohlížeč, který sami chtějí. Tato možnost zlepšila nejen současnou práci evropských spotřebitelů s internetem, ale také **motivovala společnosti**, které se zabývají vývojem webových prohlížečů, aby svoje **produkty neustále inovovaly a poskytovaly zákazníkům čím dál lepší prohlížeče**. Výsledkem tohoto procesu byla **větší možnost výběru internetových prohlížečů pro spotřebitele** a zároveň **růst kvality stávajících internetových prohlížečů**. (Kuzmiak, 2010)

3.3 Případ fúze podniků

Mezi pravomoci Evropské komise patří také kontrola spojování velkých podniků. Fúze se schválí, pokud vzniklý podnik **výrazně neomezí hospodářskou soutěž** nebo **neomezí možnost výběru pro spotřebitele**. Pod kontrolu Evropské komise se dostávají fúze s celosvětovým obratem vyšším než 5 miliard eur a s obratem alespoň dvou zúčastněných podniků vyšším než 250 milionů eur. Spojované společnosti mají povinnost do jednoho týdne od uzavření dohody tuto skutečnost oznámit Evropské komisi, která následně posoudí, zda je možné navrhovanou fúzi vytvořit či ne. Pokud spojení podniků **posiluje nedovolené dominantní postavení na relevantním trhu**,

pak bude fúze zakázána. V opačném případě Evropská komise fúzi schválí bezpodmínečně nebo s jistými podmínkami. (Euroskop, 2012c)

3.3.1 Fúze Deutsche Börse a NYSE Euronext

Burzovní giganti Deutsche Börse a NYSE Euronext se dne 15. ledna 2011 dohodli na svém propojení. Deutsche Börse je jedna z největších organizací na světě, která poskytuje společnostem a investorům přístup na globální kapitálové trhy. Deutsche Börse provozuje akciový trh, dále burzu derivátů Eurex a clearingové centrum Clearstream, které se zabývá zúčtováním a vypořádáváním obchodů s obligacemi a akciemi. Deutsche Börse také provozuje divizi Xetra provozující elektronický obchodní systém. NYSE Euronext je provozovatel akciové burzy v New Yorku a také trhů v Amsterdamu, Bruselu, Lisabonu a Paříži. Dále provozuje burzy NYSE Arca, NYSE Liffe a NYSE Technologies. (Ihned.cz, 2012b)

Touto fúzí by vznikl **největší burzovní operátor na světě** s ročním objemem obchodů kolem 20 bilionů dolarů. Podle dohody měli akcionáři Deutsche Börse ovládat 60% sjednoceného podniku a zbývajících 40% mělo připadnout akcionářům NYSE Euronext. Transakce měla být provedena výměnou akciových podílů, kdy Deutsche Börse měla směnit jednu svoji současnou akcii za jednu akcii v nové společnosti a NYSE Euronext za jednu svoji akcii měla získat 0,47 akcie nové firmy. Takto nově vzniklá společnost měla mít dvě sídla, jedno ve Frankfurtu a druhé v New Yorku. Od této fúze společnosti očekávali úspory v rozsahu 300 milionů eur za rok. (Hospodářské noviny, 2012) Akcionáři oboru firem fúzi schválili, stejně tak regulační orgány ve Spojených státech, přesto fúze v hodnotě 173 miliard Kč nevznikla. Spojení obou burz **Evropská komise nepovolila**. Spojením Deutsche Börse a NYSE Euronext by vznikla největší burza na světě s **monopolním postavením na trhu**, která by mohla **ohrozit konkurenci** mezi burzami v Evropě. Na obr. č. 4 jsou vidět největší burzy světa podle tržní hodnoty, burzy Deutsche Börse a NYSE Euronext jsou zobrazeny společně a jejich tržní hodnota je součtem jejich současných hodnot. (Ihned.cz, 2012b)

Obr. č. 4: Největší burzy světa podle tržní hodnoty

NEJVĚTŠÍ BURZY SVĚTA PODLE TRŽNÍ HODNOTY

	Tržní hodnota (v miliardách dolarů)
1. Hongkong Exchanges & Clearing	24,9
3. Deutsche Börse/NYSE Euronext*	24,0
2. CME Group	20,1
4. BMF Bovespa	13,5
5. IntercontinentalExchange*	8,6
6. LSE/TMX	6,9

*) SOUČET HODNOTY PARTNERŮ JEDNAJÍCÍCH O FÚZI

Zdroj: Internetové stránky Ihned.cz, 2012

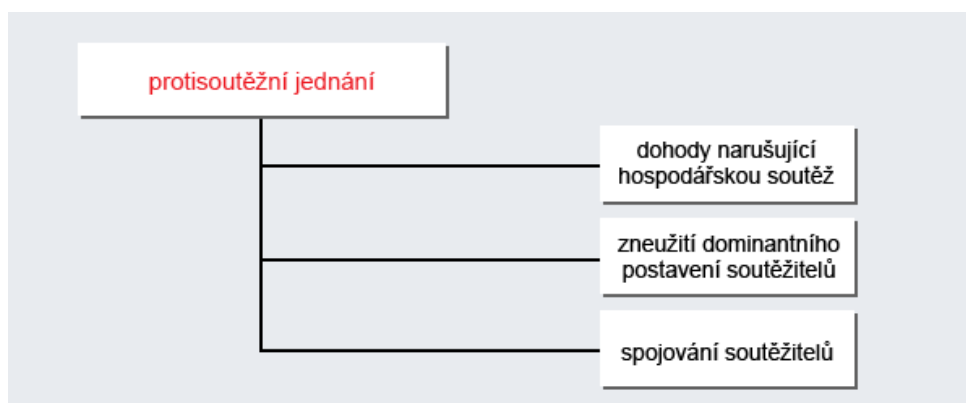
4 OCHRANA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE V ČR

4.1 Ochrana hospodářské soutěže

Hospodářská soutěž je v České republice upravena zákonem č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů. *Tento zákon upravuje ochranu hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení nebo ohrožení:*

- a) *dohodami soutěžitelů,*
- b) *zneužitím dominantního postavení soutěžitelů, nebo*
- c) *spojením soutěžitelů.* (Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, §1)

Obr. č. 5: Porušování hospodářské soutěže

Zdroj: Internetové stránky BusinessInfo.cz, 2012

4.1.1 Dohody narušující soutěž

Dohody narušující hospodářskou soutěž lze definovat jako *dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě, které mohou vést k narušení hospodářské soutěže.* (Businessinfo, 2012) Podle zákona jsou všechny tyto dohody narušující soutěž zakázané a neplatné, pokud nestanoví tento nebo zvláštní zákon jinak nebo pokud Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nepovolí prováděcím právním předpisem výjimku. (Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů) Kartelové dohody zásadně narušují hospodářské prostředí a snižují tak blahobyt spotřebitelů. Mezi nejznámější a nejvíce nebezpečné zakázané dohody patří **dohody o přímém určení cen**, kdy spotřebitel nemá možnost nakupovat

zboží a služby za konkurenční ceny ale pouze za ceny určené kartelovou dohodou. Velmi závažné jsou také **dohody o rozdělení trhu**, kde si soutěžitelé nekonkurují, trh se poté nevyvíjí a stagnuje, zároveň si tímto jednáním soutěžitelé udržují pozici na trhu a brání tak vstupu nových konkurentů na trhu. Spotřebitel je omezen výběrem mezi prodejci a v důsledku malé konkurence na trhu jsou vyšší ceny zboží nebo služeb. Cílem kartelových dohod je omezit soutěž, rozdělit si trh a následně ho ovládnout. Tyto dohody zajišťují účastníkům stálý zisk bez rizik a nejistot, které vyplývají z konkurenčního boje a bez nutnosti inovovat. Zakázané ovšem nejsou pouze kartelové dohody o přímém určení cen a dohody o rozdělení trhu, ale všechny dohody, které negativně narušují hospodářskou soutěž. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012g)

Zakázané jsou dohody, které obsahují ujednání:

- a) *o přímém nebo nepřímém určení cen, popřípadě jiných obchodních podmínkách,*
- b) *o omezení nebo kontrole výroby, odbytu, výzkumu a vývoje nebo investic,*
- c) *o rozdělení trhu nebo nákupních zdrojů,*
- d) *o tom, že uzavření smlouvy bude vázáno na přijetí dalšího plnění, které věcně ani podle obchodních zvyklostí a zásad poctivého obchodního styku s předmětem smlouvy nesouvisí,*
- e) *o uplatnění rozdílných podmínek vůči jednotlivým soutěžitelům při shodném nebo srovnatelném plnění, jimiž jsou někteří soutěžitelé v hospodářské soutěži znevýhodněni,*
- f) *o tom, že účastníci dohody nebudou obchodovat či jinak hospodářsky spolupracovat se soutěžiteli, kteří nejsou účastníky dohody, anebo jim budou jinak působit újmu (případ tzv. skupinového bojkotu), (Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, §3)*

Pokud se důvod zákazu dohody týká pouze její určité části, je zakázána a neplatná pouze tato část dohody. Pokud však nelze od ostatního obsahu dohody tuto část oddělit, je zakázána a neplatná celá dohoda. Podle zákona o ochraně hospodářské soutěže také nejsou zakázány takové dohody, jejichž dopad na hospodářskou soutěž je zanedbatelný. (Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže)

Existují také dohody, které podle zákona o ochraně hospodářské soutěže jsou povolené. Mezi zákonem povolené dohody patří dohody, které:

- a) přispějí ke zlepšení výroby nebo distribuce zboží nebo k podpoře technického či hospodářského rozvoje a vyhrazení spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho plynoucích;
- b) neuloží soutěžitelům omezení, která jsou nezbytná k dosažení cílů podle písmene a;
- c) neumožní soutěžitelům vyloučit hospodářskou soutěž na podstatné části trhu zboží, jehož dodávka nebo nákup je předmětem dohody. (Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, §3)

4.1.2 Dominantní postavení a jeho zneužívání

Dominantní postavení firmy na trhu lze definovat jako *dominantní postavení soutěžitele nebo více soutěžitelů (společná dominance), kterým jejich tržní síla umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích.* (Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, §10) Dominantní postavení na trhu nezaujímá soutěžitel, který ve zkoumaném období dosáhl na trhu menšího než 40% tržního podílu. (Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže)

Zneužití dominantního postavení na trhu firmami je zakázáno. Mezi tato nezákonná zneužití dominantního postavení patří:

- a) *přímé nebo nepřímé vynucování nepřiměřených podmínek ve smlouvách s jinými účastníky trhu, zvláště vynucování plnění, jež je v době uzavření smlouvy v nápadném nepoměru k poskytovanému protiplnění,*
- b) *vázání souhlasu s uzavřením smlouvy na podmínku, že druhá smluvní strana odebere i další plnění, které s požadovaným předmětem smlouvy věcně ani podle obchodních zvyklostí nesouvisí,*
- c) *uplatňování rozdílných podmínek při shodném nebo srovnatelném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu, jimiž jsou tito účastníci v hospodářské soutěži znevýhodňováni,*
- d) *zastavení nebo omezení výroby, odbytu nebo výzkumu a vývoje na úkor spotřebitelů,*
- e) *dlouhodobé nabízení a prodej zboží za nepřiměřeně nízké ceny, které má nebo může mít za následek narušení hospodářské soutěže,*

f) odmítnutí poskytnout jiným soutěžitelům za přiměřenou úhradu přístup k vlastním přenosovým sítím nebo obdobným rozvodným a jiným infrastrukturním zařízením, které soutěžitel v dominantním postavení vlastní nebo využívá na základě jiného právního důvodu, pokud jiní soutěžitelé z právních nebo jiných důvodů nemohou bez spoluužívání takového zařízení působit na stejném trhu jako dominantní soutěžitelé, kteří přitom neprokáží, že takové spoluužívání není z provozních nebo jiných důvodů možné anebo je od nich nelze spravedlivě požadovat; totéž přiměřeně platí pro odmítnutí přístupu jiným soutěžitelům za přiměřenou úhradu k využití duševního vlastnictví nebo přístupu k sítím, které soutěžitel v dominantním postavení vlastní nebo využívá na základě jiného právního důvodu, pokud je takové využití nezbytné pro účast v hospodářské soutěži na stejném trhu jako dominantní soutěžitelé nebo na jiném trh. (Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, §11)

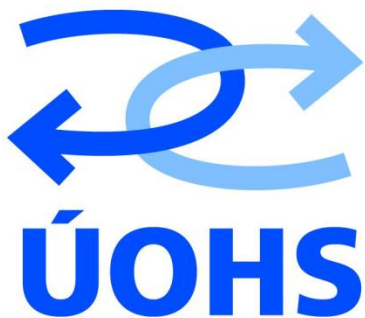
4.1.3 Spojování soutěžitelů

Ke spojení soutěžitelů dochází fúzí dvou nebo více na trhu dříve samostatně působících soutěžitelů. (Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, §12) Na trhu se fúze firem vyskytují velmi často, větší firmy se snaží odkoupit menší firmy, za účelem získat na trhu ještě vlivnější postavení. V případě fúzí podniků Úřad pro ochranu hospodářské soutěže posuzuje pouze ty největší fúze, ke kterým na jednotlivých trzích dochází. Při spojování podniků nesmí být narušena hospodářská soutěž, proto jsou přijímány závazky ze strany fúzujících firem a teprve poté je fúze povolena. Pouze výjimečně se stává, že by fúze byla zakázána. Pokud je však fúze opravdu zakázána, mohou podniky zažádat o souhlas fúzí znovu. Cílem ochrany hospodářské soutěže v oblasti fúzí není kazit podnikatelské plány firem, ale pouze zakročit, pokud by spojení těchto firem mělo narušit hospodářskou soutěž. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012h)

4.2 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

O ochranu hospodářské soutěže se v České republice stará **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže** (dále jen ÚOHS, Úřad), který je zcela nezávislý ve své rozhodovací činnosti. ÚOHS je ústředním orgánem státní správy pro podporu a ochranu

Obr. č. 6: Logo ÚOHS

Zdroj: compet.cz, 2012

hospodářské soutěže a proti jejímu nedovolenému omezování, dále také dohlíží na zadávání veřejných zakázek a monitoruje a koordinuje veřejné podpory. ÚOHS sídlí v Brně a je řízen předsedou, který je jmenován prezidentem republiky na šestileté funkční období. Sídlo společnosti je zobrazeno v příloze D. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012a) *Cílem Úřadu je zajistit férové a rovné podmínky na trhu pro všechny soutěžitele. Takové tržní prostředí bude prospěšné jak pro rozvoj české ekonomiky, tak pro spotřebitele. Podobně žádoucí je i vytvoření transparentních podmínek pro uchazeče o veřejné zakázky, aby bylo zajištěno efektivní vynakládání veřejných prostředků.* (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012b)

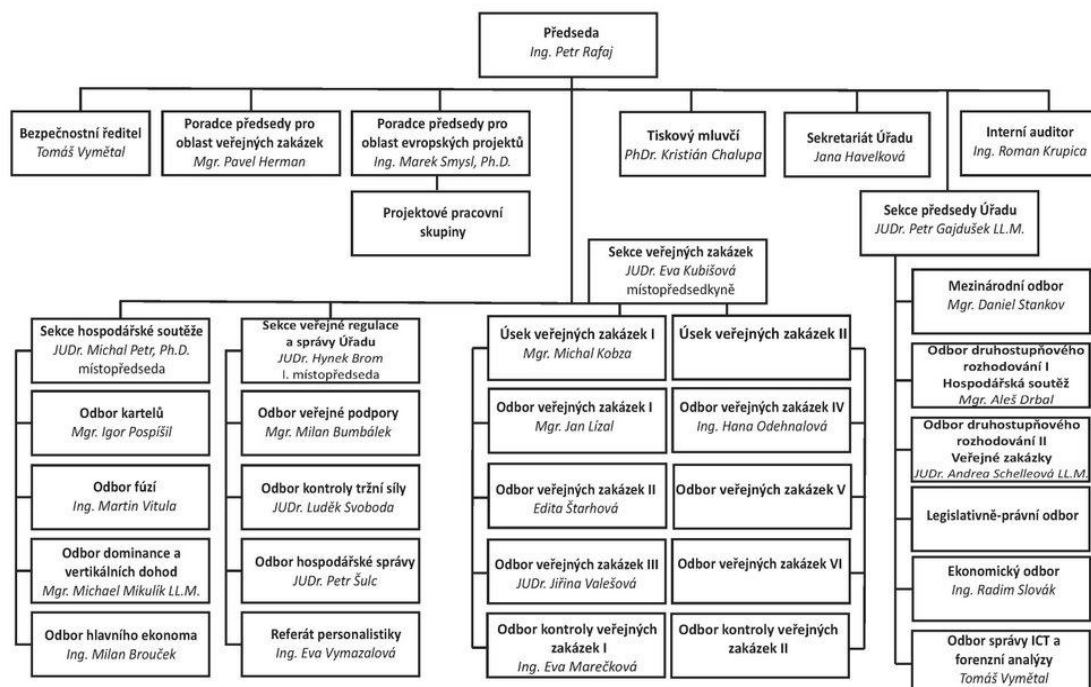
Hlavním posláním ÚOHS je zajistit, aby trh fungoval v souladu s pravidly hospodářské soutěže a přinášel tak prospěch spotřebitelům. Tohoto cíle se ÚOHS snaží dosáhnout tím, že vede soutěžitele k tomu, aby se chovali v souladu s principy soutěžního práva. Dále zasahuje proti praktikám, které narušují hospodářskou soutěž, jako jsou kartelové dohody či zneužití dominantního postavení. ÚOHS dále dohlíží na zadávání veřejných zakázek a koncesí. Na zadávání veřejných zakázek a koncesí dohlíží takovým způsobem, že přezkoumává úkony zadavatelů veřejných zakázek, provádí kontroly u zadavatelů a také se podílí na tvorbě a úpravách legislativy týkající se veřejných zakázek a koncesí. Úřad také monitoruje a poskytuje poradenství v otázkách veřejné podpory v České republice, aby její poskytování bylo v souladu s platnými pravidly EU. ÚOHS koordinuje a sleduje poskytování veřejných podpor, spolupracuje s poskytovateli na notifikacích národních opatření veřejných podpor a předkládá je Evropské komisi k posouzení a také poskytuje poradenství zejména poskytovatelům Veřejných podpor. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012c)

ÚOHS je řízen předsedou, kterého na návrh vlády jmenuje prezident republiky. Funkční období předsedy je šest let a nikdo nemůže být jmenován do této funkce více než

dvakrát. S funkcí předsedy ÚOHS je neslučitelné, aby byl členem politické strany nebo politického hnutí. Vláda může podat návrh na odvolání předsedy Úřadu, předsedu poté odvolá prezident republiky. Předseda Úřadu se své funkce také může vzdát sám. Předsedu zastupují tři místopředsedové, které jmenuje a odvolává předseda Úřadu. (Zákon č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže)

V současné době (březen 2012) je předsedou Úřadu Ing. Peter Rafaj. Organizačně je v současné době ÚOHS členěn celkem na čtyři sekce. Konkrétně na Sekci veřejné regulace a správy Úřadu, na Sekci hospodářské soutěže, Sekci veřejných zakázek a na Sekci legislativy, ekonomiky a mezinárodních záležitostí. Sekci veřejné regulace a správy Úřadu řídí první místopředseda Hynek Brom, Sekci hospodářské soutěže řídí místopředseda Michal Petr, Sekci veřejných zakázek řídí místopředsedkyně Eva Kubišová a v čele Sekce legislativy, ekonomiky a mezinárodních záležitostí je ředitel Petr Gajdušek. Celá organizační struktura ÚOHS je zobrazena na obr. č. 7. V současné době ÚOHS zaměstnává 126 pracovníků, většinu tvoří právníci a ekonomové. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012d)

Obr. č. 7: Organizační struktura ÚOHS

Zdroj: Internetové stránky Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže: compet.cz, 2012

Velmi významnou prioritou je také zajištění přehlednosti rozhodovací činnosti Úřadu. Přehlednost rozhodovací činnosti je zajišťována zveřejňováním všech pravomocných rozhodnutí ve Sbírkách rozhodnutí a na internetových stránkách (www.compet.cz), dále jsou také pravidelně pořádány semináře, vydávány tiskové zprávy nebo informační listy. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012n)

4.2.1 Historie Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Český úřad pro hospodářskou soutěž byl zřízen zákonem č. 173/1991 Sb. ze dne 26. dubna 1991 a svoji činnost zahájil 1. července 1991. Sídlem Úřadu se nestalo hlavní město Praha, ale jihomoravská metropole Brno, což mělo oznamovat nezávislost rozhodování. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012d) Prvním předsedou Českého úřadu pro hospodářskou soutěž se stal pan Stanislav Bělehrádek. Podle pana Stanislava Bělehrádka byly počátky soutěžního úřadu v České republice položeny mnohem dříve než 1. července 1991. *Domnívám se, že zrod ochrany hospodářské soutěže můžeme hledat již v roce 1968. Tehdy se začalo mluvit o soutěži politických stran a v této atmosféře se objevily také plány na soutěž mezi podnikatelskými subjekty. Na ministerstvu financí v té době existovala skupina, jejíž členkou byla mimo jiné JUDr. Jindřiška Munková, která se začala hospodářskou soutěží zabývat. Vše bylo sice přerušeno ruskou okupací, ale na zmíněném ministerstvu přesto zůstalo jedno oddělení, které se hospodářské soutěži a konkurenci nadále věnovalo. Jeho členové se jako pozorovatelé zúčastňovali nejrůznějších konferencí o hospodářské soutěži v zahraničí a byli tedy informováni o nejnovějších trendech v této oblasti. I z těchto důvodů byl proto vznik prvního zákona o ochraně hospodářské soutěže v roce 1991 docela rychlý, neboť bylo možno navazovat na zkušenosti z předchozích let. Připravovala jej právě JUDr. Munková, pan akademik Knap a jejich spolupracovníci.* (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012m)

Již v roce 1992 byl Český úřad pro hospodářskou soutěž nahrazen Ministerstvem pro hospodářskou soutěž, z důvodu probíhající ekonomické transformace a úlohy, kterou plnilo Ministerstvo v privatizačním procesu. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012d)

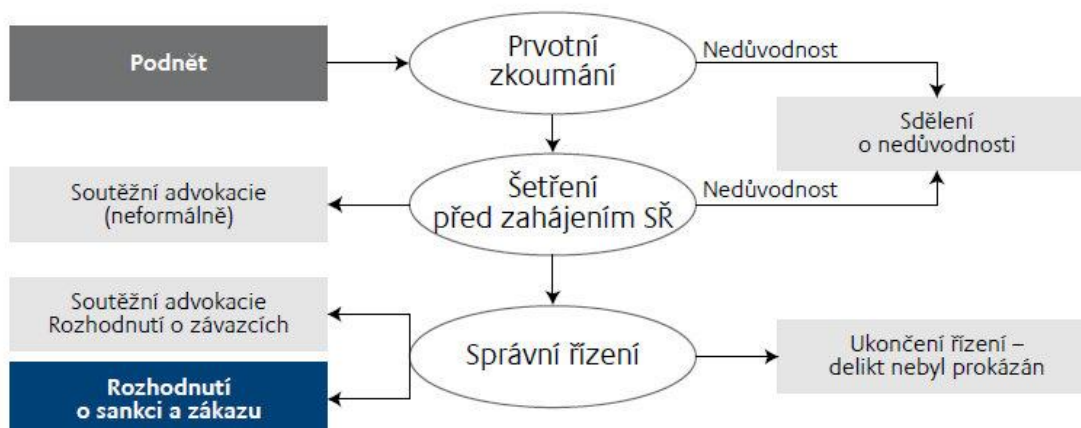
1. listopadu roku 1996 začal úřad opět fungovat v Brně pod názvem **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže** a navázal na činnost dřívějšího ministerstva. Působnost Úřadu je

vymezena zákonem č. 273/1996 Sb., ve znění zákona č. 187/1999 Sb. Hlavním posláním Úřadu je vytvářet podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže, vykonávat dohled při zadávání veřejných zakázek a veřejné podpory. V oblasti veřejné podpory rozhodoval Úřad v letech 2000 až 2004 o slučitelnosti poskytování veřejné podpory s právem EU, tato pravomoc 1. května 2004 přešla plně na Evropskou komisi. Úřad je poradenským, monitorovacím a konzultačním orgánem a od února 2010 vykonává také roli orgánu dohledu nad dodržováním zákona o významné tržní síle a jejím zneužití. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012d)

5 KONKRÉTNÍ PŘÍPADY Z OBLASTI HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE V ČR

V této kapitole je uvedeno několik případů z oblasti ochrany hospodářské soutěže v ČR. Jsou zde uvedeny případy kartelových dohod, zneužívání dominantního postavení a také spojování soutěžitelů na trhu. V ČR na ochranu hospodářské soutěže dohlíží ÚOHS, jehož cílem je především prevence. Úřad se snaží řešit některé případy prostřednictvím tzv. soutěžní advokacie, kdy s firmou, která se dopouští porušování pravidel ochrany hospodářské soutěže, vede jednání a snaží se ji přimět k rychlé nápravě mimo správní řízení. Pokud je již správní řízení zahájeno, mají firmy stále možnost, přijmout závazky, které vedou k odstranění protisoutěžního stavu a tím se vyhnout vysoké pokutě. Na obrázku č. 8 je zobrazeno schéma, jak ÚOHS postupuje při šetření případů. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012)

Obr. č. 8: Schéma šetření případů ÚOHS

Zdroj: Výroční zpráva ÚOHS, 2008

5.1 Kartelové dohody

Mezi hlavní poslání ÚOHS v oblasti hospodářské soutěže patří odhalovat kartelové dohody. Jedná se o dohody mezi soutěžiteli, jejichž cílem je určení cen, rozdělení trhu, dodávek či odběratelů, které mají závažný dopad na hospodářskou soutěž a významně narušují svobodné tržní prostředí. Odhalit kartelové dohody však v praxi není vůbec jednoduché, **nej důležitější metodou pro odhalení těchto dohod je tzv. leniency program**. Na základě leniency programů může ÚOHS odpustit část nebo celou pokutu tomu z účastníků kartelu, který o existenci kartelu Úřad informuje a předloží náležitě

důkazy. Leniency program využila například společnost Samsung, která poskytla informace o kartelu na trhu barevných obrazovek pro televizory. Kartel fungoval od roku 1998 do roku 2004 a další účastníci kartelu dostali pokutu ve výši 51,7 milionu korun. V roce 2010 byly ÚOHS doručeny dvě žádosti o aplikaci leniency programu. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012l) V následující podkapitole je popsán případ kartelové dohody mezi výrobcí plynem izolovaného spínacího ústrojí, kteří dostali nejvyšší pokutu v historii Úřadu.

5.1.1 Dohoda mezi největšími výrobci plynem izolovaného spínacího ústrojí (PISU)

Zatím nejvyšší pokutu za porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže uložil ÚOHS výrobcům tzv. plynem izolovaného spínacího ústrojí (PISU). Jednalo se o tzv. **bid rigging**, což je praktika, která je považována za jednu z nejzávažnějších forem zakázaných kartelových dohod. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012e) *Bid rigging je označení pro zakázanou spolupráci dodavatelů při přípravě a podávání nabídek do vypsání tendru. Místo, aby tak spolu o zakázku svého potenciálního odběratele soupeřili a podávali sami za sebe nejlepší nabídky, tito dodavatelé vzájemnou koordinací vyloučí mezi sebou rivalitu a předem určí výsledek tendru, a to v neprospěch tohoto odběratele.* (Epravo.cz, 2012a) Bid rigging je tedy praktika, která ovlivňuje výsledek zadávacích řízení, např. pomocí podávání tzv. krycích nabídek, dále dohod o stahování nabídek z tendru, dohod o rotaci nabídek, dohod o rozdělení zákazníků a dalších. (Epravo.cz, 2012a) V případě výrobců PISU se účastníci řízení domlouvali na tom, kdo nabídne jakou cenu PISU, aby tak došlo k přidělení zakázky předem dohodnuté společnosti. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012e)

Správní řízení tohoto případu začalo v srpnu roku 2006 na podnět společnosti ABB, která se k účasti v kartelu přiznala a předložila relevantní důkazy. Společnosti ABB tak byla pokuta v rámci tzv. leniency programu prominuta. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012e) *Program leniency je ve světě velmi úspěšným a účinným nástrojem odhalování kartelů. Funguje na principu odpuštění sankce soutěžiteli, který soutěžnímu úřadu dobrovolně přizná svou účast na zakázané kartelové dohodě a předloží důkazy, jež umožní provést místní šetření nebo přímo povedou k prokázání existence kartelu. Právě prokázání existence kartelové dohody je pro soutěžní úřad velmi obtížné především z důvodu důkazní nouze. Díky leniency programu ale úřad získá přístup*

k detailním interním informacím o zakázané dohodě, ke kterým by se bez jejich vyřazení samotným účastníkem kartelu jen velice těžko dostával. (Epravo.cz, 2012b)

Kartelu se zúčastnilo celkem 16 společností. Existence tohoto kartelu byla potvrzena druhostupňovým rozhodnutím dne 26. dubna 2007, kdy dvou firmám byly sankce sníženy. Tedy z celkové původní, rekordní pokuty ve výši 979,221 miliónů korun, byla sankce snížena na konečných 941,881 miliónů korun. Konkrétní rozdělení pokut je zobrazeno na obrázku č. 8. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012e)

Tab. č. 1: Sankcionované společnosti

Sankcionované společnosti	
ALSTOM	85 581 000 Kč
AREVA T&D SA	69 552 000 Kč
AREVA T&D AG	58 926 000 Kč
AREVA T&D Holding SA	28 000 000 Kč ve 2. stupni sníženo na 10 000 000 Kč
Fuji Electric Holdings Co., Ltd.	44 408 000 Kč
Fuji Electric Systems Co., Ltd.	44 408 000 Kč
Hitachi Ltd.	54 600 000 Kč
Hitachi Europe Limited	54 600 000 Kč
Japan AE Power Systems Corporation	44 408 000 Kč
Mitsubishi Electric Corporation	75 348 000 Kč
Toshiba Corporation	70 762 000 Kč
Siemens AG	126 588 000 Kč ve 2. stupni sníženo na 107 248 000 Kč
Siemens Aktiengesellschaft Österreich	88 816 000 Kč
VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co KEG	44 408 000 Kč
Siemens Transmission and Distribution Limited	44 408 000 Kč
Nuova Magrini Galileo S.p.A	44 408 000 Kč
Celkem (1. stupeň)	979 221 000 Kč
Celkem (2. stupeň)	941 881 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle compet.cz, 2012

5.2 Zneužití dominantního postavení na trhu

Pod přísnou kontrolou ÚOHS jsou také firmy, které disponují velmi silným postavením na trhu. Tyto firmy disponují tzv. dominantním postavením a mohou jednostranně měnit podmínky na trhu. Pro firmy s dominantním postavením na trhu platí přísnější pravidla než pro firmy, které tímto postavením nedisponují. V případě možného zneužití dominantního postavení na trhu **ÚOHS vždy vypracuje tržní analýzu**, v které zjistí, zda je firma skutečně dominantem na trhu. Tato tržní analýza zahrnuje velikost tržního podílu a celou řadu neméně důležitých doplňkových faktorů. Například v roce 2010 ÚOHS vydal v oblasti zneužití dominantního postavení na trhu jedno rozhodnutí a řešil celkem 153 podnětů. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012l) V následujících podkapitolách jsou uvedeny příklady zneužití dominantního postavení na trhu společností RWE Transgas a společností České dráhy.

5.2.1 Zneužití dominantního postavení společností RWE Transgas

Nejvyšší pokutu za zneužití dominantního postavení na trhu a jednu z nejvyšších pokut v historii Úřadu vůbec uložil ÚOHS společnosti RWE Transgas. Společnost RWE Transgas působící na trhu s plynem zneužila svého postavení a získala pokutu ve výši 370 milionů Kč. Společnost porušila zákon o ochraně hospodářské soutěže hned několika způsoby, zaprvé tím, že od roku 2004 předkládala provozovatelům regionálních distribučních soustav nenáležících do holdingu RWE **návrhy smluv o koupi a prodeji zemního plynu** obsahující podmínky, které tyto firmy znevýhodňovaly oproti konkurenčním regionálním distributorům náležejícím do skupiny RWE. Dále od roku 2005 společnost RWE Transgas svými smlouvami s distributory **omezila jejich možnost prodávat plyn mimo území, které tyto distributoři obhospodařovali**, a tím účinně bránila rozvoji konkurence na postupně se liberalizujícím trhu. Společnost také zneužila svého dominantního postavení tak, že **stanovila ceny za uskladnění plynu**. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012e)

Ve druhém stupni řízení byl případ zastaven, společnost RWE Transgar začala s ÚOHS spolupracovat a změnila své smlouvy. Z toho důvodu byla pokuta snížena z původních 370 milionů Kč na 240 milionů Kč. Na podzim roku 2007 Krajský soud v Brně rozhodnutí ÚOHS zrušil, Úřad však s tímto verdiktem nesouhlasil a podal kasační

stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, který rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil. Při dalším projednávání u Krajského soudu v Brně bylo však rozhodnutí v říjnu roku 2009 opět zrušeno a ÚOHS podal další kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, kde opět uspěl. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012e) V prvním případě krajskému soudu vadilo, že ÚOHS na stejný přestupek uplatnil normu vnitrostátní a zároveň normu unijní, ale podle Nejvyššího správního soudu bylo vše v pořádku. V dalším projednávání měl krajský soud výhrady k vymezení trhu, na kterém se společnost RWE Transgas pohybuje, zda je totožný s územím Česka, či zda je větší. I v tomto případě podle Nejvyššího správního soudu ÚOHS trh vymezil správně a vše bylo v pořádku. (Ihned.cz, 2012a)

Na začátku letošního roku Krajský soud v Brně zrušil pokutu ve výši 240 milionů Kč a případ se vrátil zpět ÚOHS. Důvodem, proč byla pokuta zrušena, bylo podle soudu to, že jednu část zneužití dominantního postavení ÚOHS dostatečně nedoložil. Společnost RWE Transgas v době porušení zákona na českém trhu s plynem zaujímala více než osmdesátiprocentní podíl. (Ihned.cz, 2012a) Společnost zneužitím svého dominantního postavení **poškozovala a omezovala svoji konkurenci a mohla poškodit konečné spotřebitele.**

5.2.2 Zneužití dominantního postavení společností České dráhy, a.s.

Svého dominantního postavení na trhu železniční nákladní dopravy substrátů přepravovaných ve velkých objemech zneužila společnost České dráhy, a.s. Úřad tak v prvostupňovém rozhodnutí z roku 2008 uložil společnosti České dráhy pokutu ve výši 270 milionů Kč, v květnu roku 2009 byla tato pokuta snížena na 254 milionů Kč. K porušování zákona o ochraně hospodářské soutěže docházelo v letech 2003 až 2007, kdy České dráhy **uplatňovaly rozdílné ceny vůči svým odběratelům** za služby železniční nákladní dopravy a také **uplatňovaly rozdílné výše marží**. Tímto jednáním České dráhy na trhu **znevýhodňovaly některé své odběratele**, kterým byly stanoveny ceny podstatně vyšší než jiným zákazníkům při podobném nebo stejném plnění, těmto odběratelům tak způsobily materiální újmu a zároveň **nepřímo poškodily konečné spotřebitele**. České dráhy svým jednáním **ztížily či zcela znemožnily možnost uplatnění konkurence** na trhu, tedy ostatních železničních nákladních dopravců. Právě těm zákazníkům, kterým byla nabídnuta přeprava od konkurenčních firem, České dráhy

nabízely výhodnější podmínky než ostatním. Konkurence neměla možnost na takovou cenovou politiku reagovat. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012f)

V období od roku 2005 do roku 2007 společnost České dráhy zároveň porušovala hospodářskou soutěž tím, že uplatňovala vůči svým odběratelům **rozdílné podmínky pro poskytnutí tzv. levelových cen**. To znamená, že společnost České dráhy uplatňovala rozdílné výše objemů přepravovaného zboží nutného pro dosažení množstevní slevy a také rozdílné výše slev při dosažení stanoveného objemu přepravovaného zboží, tím opět společnost znevýhodňovala některé své odběratele na trhu železniční nákladní dopravy. České dráhy si tím chtěly zajistit věrnost svých zákazníků pro případ nabídky ze strany konkurence. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012f)

V roce 2006 České dráhy zneužily svého dominantního postavení a znemožnily společnostem SPEDIT-TRANS, a.s. a ŠPED-TRANS Levice, a.s. uzavírat smlouvy o zákaznickém tarifu a získat tak cenu s veřejného ceníku, dále stanovily povinnost skládat stoprocentní zálohy na jimi poskytované služby železniční nákladní dopravy. Dále společnost České dráhy vypověděla uvedeným firmám Smlouvu o centrálním zúčtování přepravného a tím je znevýhodnila vůči konkurenci. Tímto jednáním České dráhy reagovaly na vysoce konkurenční jednání těchto společností a výsledkem jejich jednání bylo **výrazné ztížení či úplné znemožnění dalšího působení společností SPEDIT-TRANS, a.s. a ŠPED-TRANS Levice, a.s. na trhu**. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012f)

Jednání společnosti České dráhy způsobila též škodu konečným spotřebitelům, neboť vyšší ceny, které společnost účtovala určitým odběratelům, byly s největší pravděpodobností zahrnuty do vyšších cen navazujícího zboží. Dle ÚOHS společnost České dráhy porušily zákon o ochraně hospodářské soutěže a zároveň také komunitární právo. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012f)

5.3 Spojování soutěžitelů

ÚOHS také kontroluje spojování soutěžitelů na trhu. Úřad má především za úkol zabránit tomu, aby v důsledku fúze došlo v budoucnu k narušení hospodářské soutěže. Spojující se podniky mají povinnost, pokud splní zákonem stanovená obrátová kritéria, oznámit chystanou fúzi ÚOHS a po schválení fúze Úřadem, se může spojení uskutečnit. Pokud však Úřad shledá, že chystaná fúze by mohla narušit hospodářskou soutěž na trhu, bude zakázána. Možností je také navržení závazků ze strany účastníka řízení, které odstraní obavy z narušení hospodářské soutěže. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012l) V následujících podkapitolách jsou uvedeny případy spojení soutěžitelů Sázkové kanceláře a loterijní společnosti SAZKA a vznik Českého aeroholdingu.

5.3.1 Spojení Sázkové kanceláře, a.s. a společnosti SAZKA, a.s.

Mezi nejdůležitější spojení soutěžitelů v roce 2011 patřilo spojení **Sázkové kanceláře, a.s.** a zadlužené **loterijní společnosti SAZKA, a.s.** Sázková kancelář, a.s., která je společně kontrolována společností KKCG Holding Limited a investiční skupinou PPF Group N.V., podala oznámení o připravovaném spojení 6. října 2011. Společnost KKCG působí v České republice prostřednictvím svých dceřiných společností zejména v oblastech prodeje ropy a zemního plynu, dále investuje do společností z oblastí strojírenského a hutního průmyslu, do společností z oblasti financí a finančních služeb a aktivně vyhledává perspektivní investiční příležitosti, zajišťuje fúze, akvizice, správu kapitálových účastí, restrukturalizuje a rozvíjí společnosti, zejména z oblasti cestovního ruchu, médií, nemovitostí a dalších oborů. Společnost PPF působí v České republice také prostřednictvím svých dceřiných společností a to zejména v oblastech výroby a rozvodu centralizovaného tepla, výroby a dodávky elektrické energie, výstavby a konstrukce elektrických vedení, dopravního strojírenství, spotřebitelského financování, bankovníctví, správy a vymáhání pohledávek, realitní činnosti a dalších činností. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012j)

O povolení spojení soutěžitelů rozhodl ÚOHS v říjnu téhož roku. Ke spojení soutěžitelů došlo zejména v oblasti provozování loterií, kursových sázek a dalších her, dobíjení kreditu pro mobilní telefony a internetových rezervací vstupenek do sportovní arény v Praze či rezervací dalších sportovních nebo kulturních akcí. (Úřad pro ochranu

hospodářské soutěže, 2012i) V červenci roku 2011 konkurzní správce vyhlásil soutěž na prodej SAZKY, největší věřitelé, společnosti PPF a KKCG, za podnik nabídli 3,81 miliardy korun a zvítězili. O SAZKU měla zájem také finanční skupina Penta, která sice nabídla 5 miliard korun, ale se svou nabídkou neuspěla. (Ihned.cz, 2012d) ÚOHS rozhodl, že **spojením těchto soutěžitelů nebude narušena hospodářská soutěž.**

5.3.2 Vznik českého aeroholdingu

V říjnu roku 2011 ÚOHS povolil spojení společnosti Český aeroholding, a.s. a společností České aerolinie a.s., Letiště Praha, a.s., HOLIDAYS Czech Airlines, a.s., Czech Airlines Handling, a.s., Czech Airlines Technics, a.s., Czech Airlines Landing Gears, s.r.o., CSA Services, s.r.o. a Realitní developerská, a.s. Popis společností je zobrazen na obrázku č. 9. Český aeroholding spojením se zmíněnými společnostmi získá možnost přímé kontroly v oblasti pravidelné i nepravidelné letecké přepravy osob, leteckého provozu a managementu pro cestující a náklad a poskytování souvisejících služeb, dále v oblasti údržby a oprav letecké techniky. Přestože spojení vzbuzovalo vážné obavy z narušení hospodářské soutěže na některých trzích, nakonec bylo se závazky povoleno. Konkrétní znění těchto závazků je obchodním tajemstvím. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012k) Český aeroholding má sedm dceřiných společností, vlastní kapitál ve výši 30 miliard Kč a jedním z hlavních cílů spojení jsou provozní a finanční úspory. (Ihned.cz, 2012d)

Obr. č. 9: Český aeroholding

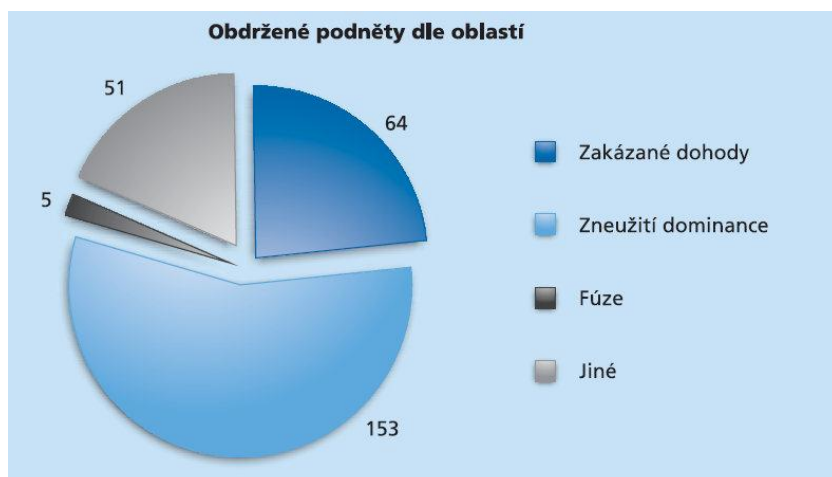
Zdroj: Vlastní zpracování dle týdeníku Ekonom, 2012

5.4 Vliv na podnikatelské prostředí

Hlavním cílem ÚOHS je zachování a rozvoj efektivní hospodářské soutěže ve všech sektorech národního hospodářství. Soutěž mezi subjekty na trhu je motorem ekonomiky a koncovým spotřebitelům přináší nižší ceny, lepší kvalitu nabízeného zboží či služeb a pestřejší výběr produktů. Někteří soutěžitelé však svým neférovým a nezákonným chováním narušují podnikatelské prostředí. Podnikatelské prostředí narušují uzavíráním kartelových dohod či zneužíváním svého dominantního postavení na trhu. Tyto nedovolené praktiky zásadním způsobem mění parametry trhu a narušují podnikatelské prostředí, což se následně projeví nárůstem cen nebo omezením nabídky zboží či služeb. Kromě kartelových dohod a zneužívání dominantního postavení se ÚOHS v posledních letech čím dál více zaměřuje na zakázané dohody mezi uchazeči o veřejnou zakázku, tzv. bid rigging. Dohody tohoto typu vylučují soutěž mezi uchazeči a mohou významným způsobem ovlivnit nakládání s prostředky z veřejných rozpočtů. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012)

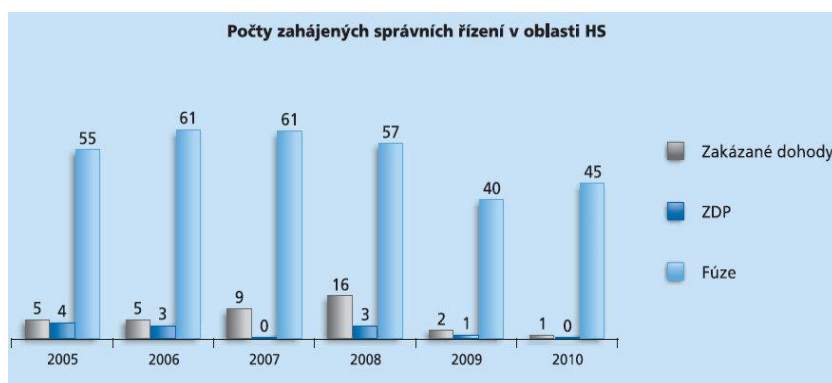
V roce 2010 ÚOHS obdržel 273 podnětů k zahájení šetření o porušení hospodářské soutěže, správní řízení ÚOHS zahájil v oblasti zakázaných dohod jen jednou a v oblasti zneužití dominantního postavení ve správním řízení neřešil žádný případ. V oblasti kontroly fúzí ÚOHS zahájil 45 správních řízení, z nichž vydal 40 rozhodnutí. V oblasti zakázaných dohod ÚOHS vydal čtyři rozhodnutí a v případě zneužití dominantního postavení jedno. Na obrázku č. 10 je zobrazen počet obdržovaných podnětů dle oblastí. Vývoj v počtu zahájených správních řízení v oblasti hospodářské soutěže v České republice je zobrazen na obrázku č. 11 a srovnání počtu rozhodnutí v oblasti hospodářské soutěže za rok 2009 a za rok 2010 je znázorněno na obrázku č. 12. (Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2012) Zakázané dohody, zneužívání dominantního postavení na trhu či fúze mohou významným způsobem ovlivnit podnikatelské prostředí v České republice, omezit či zcela odstranit konkurenci, pozastavit ekonomický růst země, snížit nabídku zboží či služeb pro spotřebitele, také snížit kvalitu nabízeného zboží a služeb a zvýšit ceny. Efektivní hospodářské soutěže je možné dosáhnout pouze za podmínek konkurenčního podnikatelského prostředí.

Obr. č. 10: Obdržené podněty dle jednotlivých oblastí

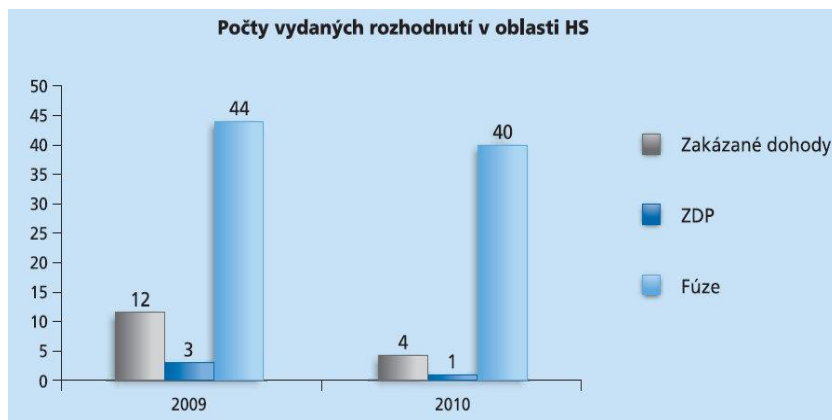
Zdroj: Výroční zpráva ÚOHS, 2010

Obr. č. 11: Počty zahájených správních řízení v oblasti HS

Zdroj: Výroční zpráva ÚOHS, 2010

Obr. č. 12: Počty vydaných rozhodnutí v oblasti hospodářské soutěže

Zdroj: Výroční zpráva ÚOHS, 2010

ZÁVĚR

Hospodářská soutěž je „hra“, která má jasně vymezená pravidla. Ne každý na trhu je soutěžitel, ale zaručeně každý na trhu je spotřebitel. Soutěžní právo se tedy týká všech, nadnárodních společností, velkých i malých firem, živnostníků a také spotřebitelů. Každý spotřebitel vstupuje do soutěže koupí určitého výrobku či služby. Podnikatelské subjekty, které prodávají podobné výrobky či služby, zase mezi sebou soutěží především cenou a kvalitou svých produktů a snaží se přilákat co nejvíce zákazníků. Soutěžitelé na trhu však přistupují k soutěži různým způsobem, s různými strategiemi, kdy každý chce zvítězit a získat co nejvyšší zisk. Samozřejmě všichni soutěžitelé na trhu chtějí uspět, ale ne všichni se snaží hrát podle pravidel. I když většina podnikatelů na trhu se snaží hrát rovnou a spravedlivou hru, existují také soutěžitelé, kteří si jsou vědomi svých výhod a pokoušejí se některá pravidla obejít. Soutěž mezi firmami je však základem pro efektivní fungování tržní ekonomiky. Dodržování pravidel má vliv především na spotřebitele, neboť konkurence na trhu snižuje ceny a zvyšuje nabídku a kvalitu zboží a služeb. Efektivní hospodářské soutěže je možné dosáhnout pouze za podmínek konkurence na trhu.

Pokud podniky uzavřou kartelovou dohodu, žádná soutěž se již nehraje, vše je předem určeno a ujednáno, pozice na trhu jsou rozdělené a hraje se pouze „divadlo“ pro veřejnost. Společnosti již nejsou na trhu navzájem nezávislé, ale své jednání koordinují. To negativně ovlivňuje konkurenci a nejvíce samozřejmě trápí spotřebitel. Podnikatelské subjekty uzavírají mezi sebou kartelové dohody především proto, aby měly zajištěný trvalý a pravidelný přísun zisku a vyloučily z trhu konkurenci, která by je mohla ohrozit svojí aktivitou a lepší nabídkou zboží či služeb. Firmy se nesnaží snižovat ceny a zvyšovat kvalitu svého zboží či služeb a to má především negativní vliv na spotřebitele. Kartel znamená vyšší ceny a podraz na spotřebitele. Mezi hlavní poslání ÚOHS patří odhalování kartelů, což však v praxi není vůbec jednoduché. Nejdůležitější metodou pro odhalování kartelových dohod je tzv. leniency program, který pomohl také k odhalení kartelové dohody mezi největšími výrobci plynem izolovaného spínacího ústrojí v roce 2007. Zde šlo o tzv. bid rigging a tento kartel dostal od ÚOHS v historii zatím nejvyšší pokutu.

Některé firmy na trhu mají natolik silnou pozici, že se nemusejí vůbec ohlížet na své konkurenty. Zneužívají své dominantní postavení na trhu a snaží se určovat své pravidla

hry. To samozřejmě opět poškozuje konkurenci na trhu a konečné spotřebitele. Firmy, které zneužívají své dominantní postavení, jsou také pod přísnou kontrolou Úřadu, kdy ÚOHS vždy vypracuje tržní analýzu firmy a zjišťuje, zda je skutečně dominantem na trhu. Společnost RWE Transgas zneužila své dominantní postavení na trhu hned několika způsoby, omezila a bránila rozvoji konkurence na trhu a v neposlední řadě mohla také poškodit konečné spotřebitele. Stejně tak společnost České dráhy již několikrát zneužila své dominantní postavení na trhu, uplatňovala rozdílné ceny vůči svým odběratelům a také rozdílné výše marží a tím samozřejmě nepřímo poškozovala konečné spotřebitele.

Velmi často se také stává, že velké firmy skupují menší, aby získaly výhodnější postavení na trhu a vyloučili konkurenci. Fúze přispívají ke zvýšení efektivity a výkonnosti podniků. Někdy však spojení podniků může mít velmi negativní vliv na hospodářskou soutěž a také na spotřebitele. Soutěžitelé svým spojením mohou vyloučit konkurenci z trhu, získat dominantní postavení a to následně zneužít. V roce 2011 došlo například ke spojení Sázkové kanceláře, a.s. a zadlužené loterijní společnosti SAZKA, a.s. V tomto případě ÚOHS rozhodl, že spojením nebude narušena hospodářská soutěž. V roce 2011 také vznikl Český aeroholding, který tímto spojením získal kontrolu v oblasti pravidelné i nepravidelné letecké přepravy osob, leteckého provozu a managementu pro cestující a náklad a poskytování souvisejících služeb a také v oblasti údržby a oprav letecké techniky. Přestože spojení vzbuzovalo vážné obavy z narušení hospodářské soutěže na některých trzích, nakonec bylo se závazky povoleno.

Kartelové dohody a zneužívání dominantního postavení firmami má vždy negativní důsledky na kvalitu podnikatelského prostředí v České republice a stejně tak tyto zakázané praktiky mají negativní dopad na společný trh EU. Pokud nedochází k soutěži mezi podnikatelskými subjekty na trhu, zvyšují se ceny a snižuje se nabídka a kvalita nabízeného zboží a služeb. Porušování pravidel hospodářské soutěže může výrazným způsobem ovlivnit podnikatelské prostředí, omezit či zcela odstranit konkurenci nebo také pozastavit ekonomický růst země. Pouze ekonomika, která staví na zdravé soutěži mezi podniky, může uspět na globálním trhu.

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Seznam obrázků

Obr. č. 1: Mapa EU	10
Obr. č. 2: Proces rozhodování o povolení či zakázání fúze	20
Obr. č. 3: Ukázka internetového okna pro možnost volby internetového prohlížeče	33
Obr. č. 4: Největší burzy světa podle tržní hodnoty	35
Obr. č. 5: Porušování hospodářské soutěže	36
Obr. č. 6: Logo ÚOHS	40
Obr. č. 7: Organizační struktura ÚOHS	41
Obr. č. 8: Schéma šetření případů ÚOHS	44
Obr. č. 9: Český aeroholding	52
Obr. č. 10: Obdržené podněty dle jednotlivých oblastí	54
Obr. č. 11: Počty zahájených správních řízení v oblasti HS	54
Obr. č. 12: Počty vydaných rozhodnutí v oblasti hospodářské soutěže	54

Seznam tabulek

Tab. č. 1: Sankcionované společnosti	46
--	----

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

EU	Evropská unie
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSN	Organizace spojených národů
ÚOHS, Úřad	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Zákony

Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže.

Zákon č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Literatura

BALDWIN, Richard., WYPLOSZ, Charles. *The economics of European integration*. 2nd edition, London: McGraw-Hill, 2006, 464 s., ISBN 0-07-711119-2

HAKENBERG, Waltraud. *Základy evropského práva*. 2., aktualizované vydání, Praha: C. H. Beck, 2005, 288 s., ISBN 80-7179-924-6

KASAN, Jan. *Cenová politika a politika hospodářské soutěže*. 1. vydání, Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1994, 166 s., ISBN 80-7079-245-0

KLVAČOVÁ, Eva., MALÝ, Jiří., MRÁČEK, Karel. *Lisabonská strategie: posílí, nebo oslabí evropskou konkurenceschopnost?* 1. vydání, Praha: PROFESSIONAL PUBLISHING, 2006, 116 s., ISBN 80-86946-25-8

KÖNIG, Petr., LACINA, Lubor., PŘENOSIL, Jan. *Učebnice evropské integrace*. 3., přepracované a rozšířené vydání, Brno: Barrister & Principal, spol. s r.o., 2011, 468 s., ISBN 978-80-87474-31-0

KUČEROVÁ, Irah. *Evropská unie: hospodářské politiky*. 1. vydání, Praha: Karolinum, 2006, 347 s., ISBN 80-246-1212-7

KUZMIAK, Matúš. *Európska hospodárska súťaž – teoretický rámec a jej zneužívanie vo svetle rozhodovacej praxe*. 1. vydání, Ostrava-Přívoz: KEY Publishing s.r.o., 2010, 79 s., ISBN 978-80-7418-087-3

ŠREIN, Zdeněk. *Mechanismy hospodářské politiky Evropské unie*. Přepracované vydání, Ústí nad Labem: FSE UJEP, 2008, 298 s., ISBN 978-80-7414-077-8

Elektronické zdroje

BusinessInfo.cz. [online] Praha: Evropská soutěžní politika, 2012a, [cit. 21.2.2012] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/politiky-eu/evropska-soutezni-politika/1000521/6071/>

BusinessInfo.cz. [online] Praha: Vnitřní trh Evropské unie, 2012b, [cit. 22.2.2012] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/politiky-eu/vnitri-trh-evropske-unie/1000521/59140/?page=8>

BusinessInfo.cz. [online] Praha: Právní úpravy EU v oblasti hospodářské soutěže a zadávání veřejných zakázek, 2012c, [cit. 22.2.2012] Dostupné z:

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/hospodarska-soutez/pravni-upravy-eu-v-oblasti-ochrany/1000511/8193/>

BusinessInfo.cz. [online] Praha: Lisabonská smlouva, 2012d, [cit. 15.3.2012]
Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/l/lisabonska-smlouva/1000705/56339/>

Epravo.cz. [online] Praha: Bid rigging, 2012a, [cit. 30.3.2012] Dostupné z:
<http://www.epravo.cz/top/clanky/bid-rigging-77947.html>

Epravo.cz. [online] Praha: ÚOHS navrhuje zakotvit program leniency v zákoně, 2012b, [cit. 30.3.2012] Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/uohs-navrhuje-zakotvit-program-leniency-v-zakone-73640.html>

Europa. [online] Hospodářská soutěž, 2012a, [cit. 3.2.2012] Dostupné z:
http://europa.eu/legislation_summaries/competition/index_cs.htm

Europa. [online] Pravidla pro firmy, 2012b, [cit. 22.2.2012] Dostupné z:
http://europa.eu/legislation_summaries/competition/firms/index_cs.htm

Europa. [online] Pravidla pro státní podporu, 2012c, [cit. 22.2.2012] Dostupné z:
http://europa.eu/legislation_summaries/competition/state_aid/index_cs.htm

Europa. [online] Základní informace o Evropské unii, 2012d, [cit. 15.3.2012] Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/basic-information/index_cs.htm

Europa. [online] Prezentace o EU, 2012e, [cit. 15.3.2012] Dostupné z:
http://europa.eu/abc/euslides/index_cs.htm

Europa. [online] Hospodářská soutěž v dopravě, 2012f, [cit. 5.4.2012] Dostupné z:
http://europa.eu/legislation_summaries/competition/specific_sectors/transport/index_cs.htm

Euroskop.cz. [online] Praha: Stručná historie vnitřního trhu, 2012a, [cit. 3.2.2012]
Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/8732/sekce/strucna-historie-vnitriho-trhu/>

Euroskop.cz. [online] Praha: Ochrana hospodářské soutěže na vnitřním trhu, 2012b, [cit. 3.2.2012] Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/8739/sekce/ochrana-hospodarske-souteze-na-vnitrnim-trhu/>

Euroskop.cz. [online] Praha: Hospodářská soutěž, 2012c, [cit. 3.2.2012] Dostupné z:
<http://www.euroskop.cz/8927/sekce/hospodarska-soutez/>

Euroskop.cz. [online] Praha: Členské státy, 2012d, [cit. 17.3.2012] Dostupné z:
<http://www.euroskop.cz/701/sekce/clenske-staty/>

Euroskop.cz. [online] Praha: Brusel dal aerolinkám za kartel pokutu 20 miliard Kč, 2012e, [cit. 6.4.2012] Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/8958/17767/clanek/brusel-dal-aerolinkam-za-kartel-pokutu-20-miliard-kc/>

Evropská komise. [online] Generální ředitel pro hospodářskou soutěž, 2012a, [cit. 2.2.2012] Dostupné z: http://ec.europa.eu/dgs/competition/index_cs.htm

Evropská komise. [online] Politika hospodářské soutěže a orgány EU, 2012b, [cit. 3.2.2012] Dostupné z: http://ec.europa.eu/competition/consumers/institutions_cs.html

Evropská komise. [online] Symboly EU, 2012c, [cit. 17.3.2012] Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/abc/symbols/index_cs.htm

Evropská komise. [online] Fúze, 2012d, [cit. 19.3.2012] Dostupné z: http://ec.europa.eu/competition/consumers/merger_control_cs.html

Evropská komise. [online] Státní podpora, 2012e, [cit. 22.3.2012] Dostupné z: http://ec.europa.eu/competition/consumers/government_aid_cs.html

Evropská unie. [online] Evropská komise, 2012a, [cit. 3.2.2012] Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-commission/index_cs.htm

Evropská unie. [online] Orgány, instituce a ostatní subjekty EU, 2012b, [cit. 12.4.2012] Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_cs.htm

Evropská unie. [online] Evropský parlament, 2012c, [cit. 12.4.2012] Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-parliament/index_cs.htm

Evropská unie. [online] Evropská rada, 2012d, [cit. 12.4.2012] Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-council/index_cs.htm

Evropská unie. [online] Rada Evropské unie, 2012e, [cit. 12.4.2012] Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/council-eu/index_cs.htm

Evropská unie. [online] Soudní dvůr Evropské unie, 2012f, [cit. 12.4.2012] Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-justice/index_cs.htm

Hospodářské noviny. [online] Praha: Deutsche Börse ovládne americkou burzu NYSE, 2012, [cit. 5.4.2012] Dostupné z: <http://hn.ihned.cz/c1-50271060-deutsche-borse-ovladne-americkou-burzu-nyse>

Ihned.cz. [online] Praha: Plynárenský gigant RWE Transgas se může radovat. Soud opět zrušil pokutu 240 milionů, 2012a [cit. 2.4.2012] Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-54465200-plynarensky-gigant-rwe-transgas-se-muze-radovat-soud-opet-zrusil-pokutu-240-milionu>

Ihned.cz. [online] Praha: Brusel překazil vznik největší burzy světa, 2012b [cit. 6.4.2012] Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/zpravodajstvi/c1-54579590-brusel-prekazil-vznik-nejvetsi-burzy-sveta-deutsche-borse-se-pote-obchodu-vzdala>

Ihned.cz. [online] Praha: Největší evropské aerolinky zaplatí za kartel, 2012c [cit. 6.4.2012] Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-48026100-nejvetsi-evropske-aerolinky-zaplati-za-kartel-20-miliard-korun-pokuty>

Ihned.cz. [online] Praha: TOP 6 českých obchodů, 2012d [cit. 13.4.2012] Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-54279080-top-6-ceskych-obchodu-podivejte-se-na-nejvetsi-a-nejdulezitejsi-transakce-roku-2011>

Ihned.cz. [online] Praha: Antimonopolní úřad povolil spojení Letiště Praha a ČSA, 2012d [cit. 13.4.2012] Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/zpravodajstvi-cesko/c1-53375330-antimonopolni-urad-povolil-spojeni-letiste-praha-a-csa-aeroholding-povede-miroslav-dvorak>

Konsolidované znění Smlouvy o fungování EU. [online] Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie, 2010, [cit. 16.2.2012] Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/cs/treaties/index.htm>

Lisabonská smlouva. [online] Lisabonská smlouva pozměňující Smlouvu o EU a Smlouvu o založení ES, 2007 [cit. 15.3.2012] Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2007:306:SOM:CS:HTML>

Soudní dvůr Evropské unie. [online] Celková prezentace, 2012a, [cit. 3.2.2012] Dostupné z: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_6999/

Soudní dvůr Evropské unie. [online] Prezentace, 2012b, [cit. 3.2.2012] Dostupné z: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/

Soudní dvůr Evropské unie. [online] Prezentace, 2012c, [cit. 3.2.2012] Dostupné z: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7033/

Soudní dvůr Evropské unie. [online] Prezentace, 2012d, [cit. 3.2.2012] Dostupné z: http://curia.europa.eu/jcms/jcms/T5_5230/

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online] Brno: Informace o činnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, 2012a, [cit. 24.2.2012] Dostupné z: <http://www.compet.cz/>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online] Brno: Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, 2012b, [cit. 24.2.2012] Dostupné z: <http://www.compet.cz/o-uradu/vedeni-uradu/predseda/>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online] Brno: Poslání a kompetence, 2012c, [cit. 24.2.2012] Dostupné z: <http://www.compet.cz/o-uradu/poslani-a-kompetence/>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online] Brno: Historie Úřadu, 2012d, [cit. 24.2.2012] Dostupné z: <http://www.compet.cz/o-uradu/historie-uradu/>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online] Brno: Statistiky – přehled nejvyšších pokut, 2012e, [cit. 30.3.2012] Dostupné z: <http://www.compet.cz/informacni-centrum/statistiky/prehled-nejvyssich-pokut-hs/>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online] Brno: České dráhy zneužily dominantní postavení na trhu železniční nákladní dopravy, 2012f, [cit. 1.4.2012] Dostupné z: <http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/aktuality-z-hospodarske->

souteze/ceske-drahy-zneuzyly-dominantni-postaveni-na-trhu-zeleznicni-nakladni-dopravy/

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online] Brno: Zakázané dohody a zneužití dominantního postavení, 2012g, [cit. 1.4.2012] Dostupné z: <http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/zakazane-dohody-a-zneuzeni-dominance/>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online] Brno: Spojení soutěžitelů, 2012h, [cit. 3.4.2012] Dostupné z: <http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/spojeni-soutezitelu/>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online] Brno: Oznámení o připravovaném spojení soutěžitelů Sázková kancelář, a.s./SAZKA, a.s., 2012i, [cit. 13.4.2012] Dostupné z: <http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/spojeni-soutezitelu/oznameni-o-pripravovanem-spojeni-soutezitelu/oznameni-o-pripravovanem-spojeni-soutezitelu-sazkova-kancelar-assazka-as/>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online] Brno: Sbírky rozhodnutí, 2012j, [cit. 14.4.2012] Dostupné z: <http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/sbirky-rozhodnuti/9146/>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online] Brno: Oznámení o připravovaném spojení soutěžitelů, 2012k, [cit. 14.4.2012] Dostupné z: <http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/spojeni-soutezitelu/oznameni-o-pripravovanem-spojeni-soutezitelu/oznameni-o-priprav-spojeni-soutezitelu-cesky-aeroholding-aceske-aerolinie-ashol/>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online] Brno: Výroční zpráva ÚOHS za rok 2010, 2012l, [cit. 16.4.2012] Dostupné z: <http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/aktuality-z-hospodarske-souteze/vyrocní-zprava-uohs-za-rok-2010/>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online] Brno: ÚOHS – Historie, fakta, svědectví, 2012m, [cit. 16.4.2012] Dostupné z: http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/UOHS_KNIHA_11.pdf

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. [online] Brno: Informační centrum, 2012n, [cit. 16.4.2012] Dostupné z: <http://www.compet.cz/informacni-centrum/tiskove-zpravy/hospodarska-soutez/>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Přehled členských států EU

Příloha B: Základní data k evropské integraci

Příloha C: Vývoj v počtu rozhodnutí Evropskou komisí v oblasti hospodářské soutěže

Příloha D: Sídlo Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Příloha A: Přehled členských států EU

Člen EU	Rok přistoupení	Měna	Hlavní město
Belgie	1957 (zakládající stát)	Euro (EUR)	Brusel
Česko	2004	Česká koruna (CZK)	Praha
Dánsko	1973	Dánská koruna (DKK)	Kodaň
Estonsko	2004	Euro (EUR)	Talinn
Finsko	1995	Euro (EUR)	Helsinky
Francie	1957 (zakládající stát)	Euro (EUR)	Paříž
Irsko	1973	Euro (EUR)	Dublin
Itálie	1957 (zakládající stát)	Euro (EUR)	Řím
Kypr	2004	Euro (EUR)	Nikósie
Litva	2004	Litas (LTL)	Vilnius
Lotyšsko	2004	Lat (LVL)	Riga
Lucembursko	1957 (zakládající stát)	Euro (EUR)	Lucemburk
Maďarsko	2004	Forint (HUF)	Budapešť
Malta	2004	Euro (EUR)	La Velletta
Německo	1957 (zakládající stát)	Euro (EUR)	Berlín
Nizozemsko	1957 (zakládající stát)	Euro (EUR)	Amsterdam
Polsko	2004	Zlotý (PLN)	Varšava
Portugalsko	1986	Euro (EUR)	Lisabon
Rakousko	1995	Euro (EUR)	Vídeň
Řecko	1981	Euro (EUR)	Athény
Slovensko	2004	Euro (EUR)	Bratislava
Slovinsko	2004	Euro (EUR)	Lublaň
Španělsko	1986	Euro (EUR)	Madrid
Švédsko	1995	Švédská koruna (SEK)	Stockholm
Velká Británie	1973	Libra (GBP)	Londýn
Bulharsko	2007	Lev (BGN)	Sofia
Rumunsko	2007	Leu (RON)	Bukurešť

Zdroj: Vlastní zpracování dle clenskestaty.eu, 2012

Příloha B: Základní data k evropské integraci

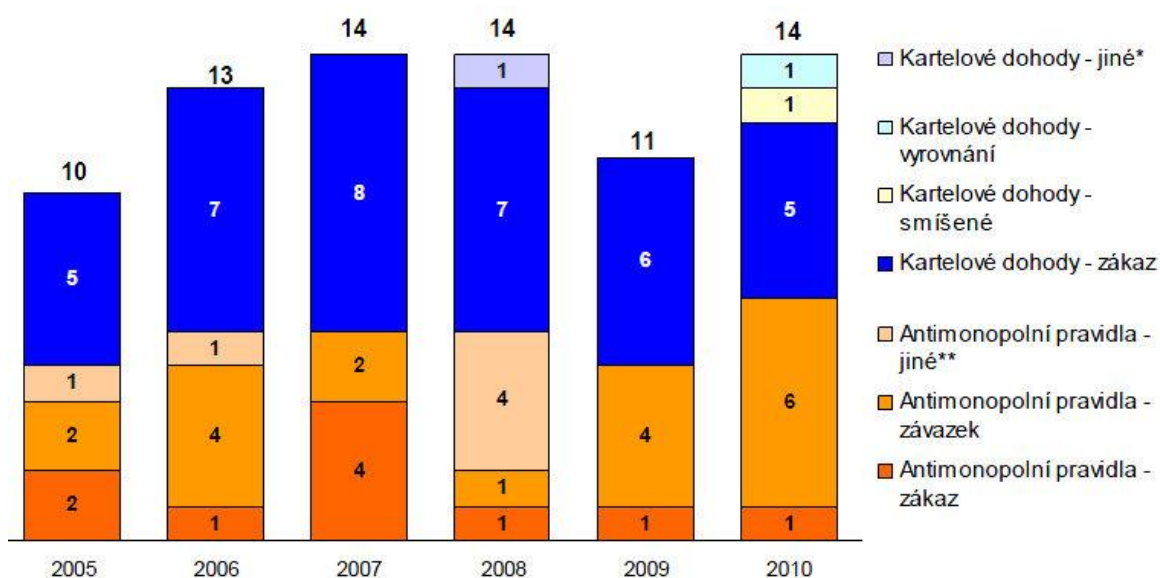
Základní data k evropské integraci	
1950	zveřejněna Schumanova deklarace
1951	podepsána Pařížská smlouva o založení Evropského sdružení uhlí a oceli. Signatáři byli Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko a Spolková republika Německo. Smlouva začala platit od 27. července 1952
1957	podpisem Římských smluv vyniklo Evropské hospodářské společenství (EHS) a Evropské společenství atomové energie (EURATOM)
1965	dohoda o sloučení institucí všech tří existujících společenství (začala platit 1. července 1967)
1968	dokončení vzniku celní unie
1973	ES se poprvé rozšířila o nové členy (Velká Británie, Dánsko a Irsko)
1979	první přímé volby do Evropského parlamentu
1981	rozšíření ES o Řecko
1985	podpis Schengenské dohody
1986	rozšíření ES o Španělsko a Portugalsko
1986	Jednotný evropský akt
1992	podpis Maastrichtské smlouvy (začala platit od 1.1. 1993)

1993	vzniká Jednotný vnitřní trh
1993	definování Kodaňských kritérií
1995	rozšíření EU o Rakousko, Švédsko a Finsko
1997	podepsána Amsterodamská smlouva (začala platit 1. května 1999)
2001	podepsána Niceská smlouva (začala platit 1. února 2003)
2002	zavedení eura ve 12 členských státech. Počet zemí platících eurem se od té doby zvýšil na sedmáct. Naposledy přistoupilo Estonsko
2004	rozšíření Evropské unie o 10 nových členských států, včetně České republiky. Kromě Malty a Kypru šlo o postkomunistické země. Faktické ukončení rozdělení Evropy na východní a západní.
2007	zatím poslední rozšíření EU o Rumunsko a Bulharsko
2009	začala platit Lisabonská smlouva (podepsaná 13. prosince 2007)

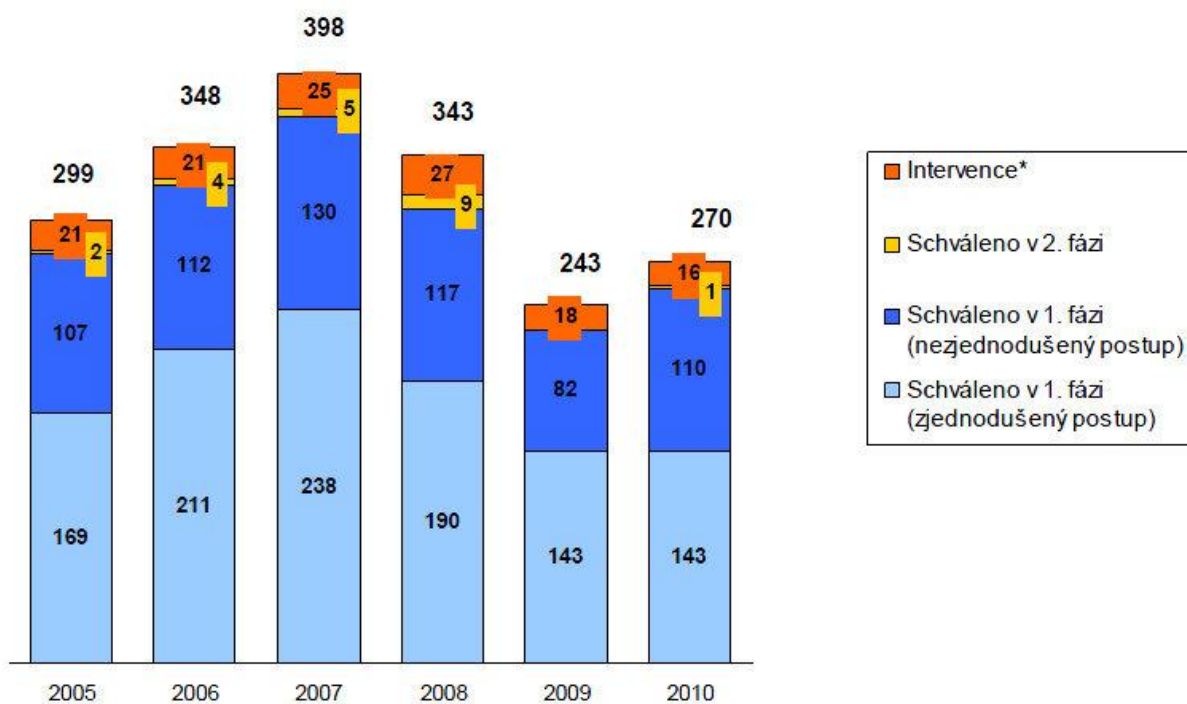
Zdroj: Internetové stránky Euroskop.cz, 2012

Příloha C: Vývoj v počtu rozhodnutí Evropskou komisí v oblasti hospodářské soutěže

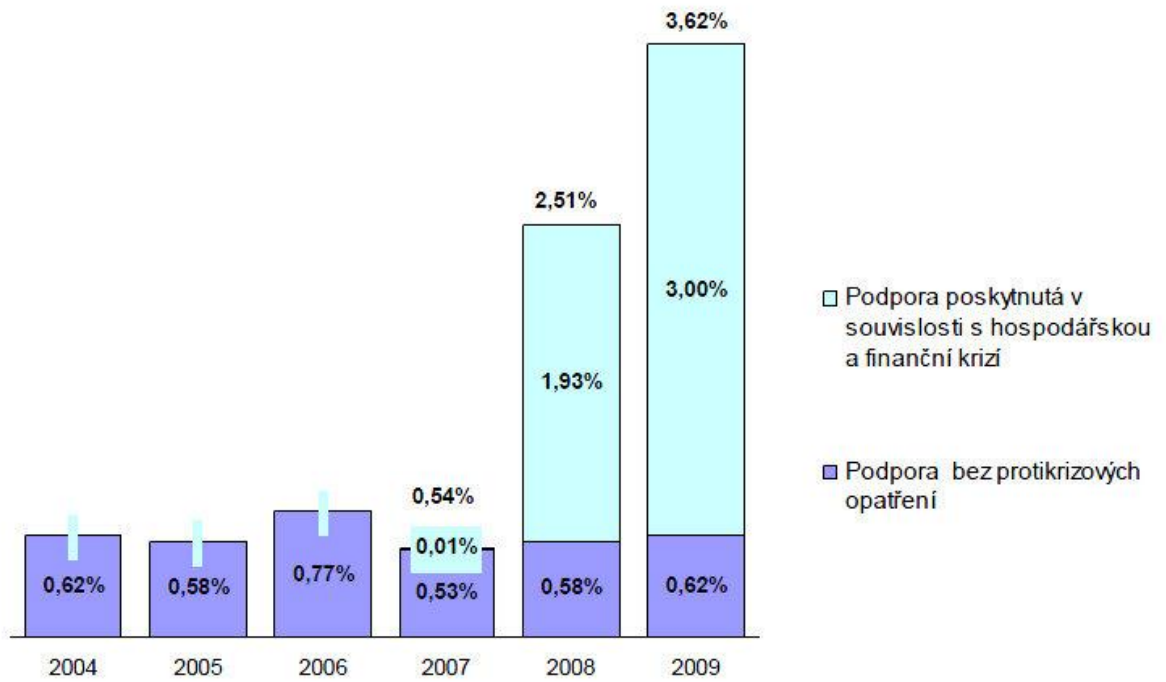
Počet rozhodnutí v antimonopolních a protikartelových případech, v členění podle roku a druhu, v letech 2005 – 2010

Počet konečných rozhodnutí o spojení podniků, v členění podle roku a druhu, v letech 2005 - 2010

**Vývoj celkové státní podpory poskytnuté členskými státy jako procento HDP
v EU, v letech 2002 – 2009**

Zdroj: Zpráva Evropské komise o politice hospodářské soutěže, 2010

Příloha D: Sídlo Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Stará budova po rekonstrukci

Zdroj: webové stránky ÚOHS compet.cz, 2012

Nová budova

Zdroj: webové stránky ÚOHS compet.cz, 2012

Abstrakt

FAITOVÁ, G. *Politika ochrany hospodářské soutěže v EU a její realizace v ČR*.
Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 64 s., 2012

Klíčová slova:

Evropská unie, hospodářská soutěž, dohody omezující soutěž, zneužívání dominantního postavení, spojování soutěžitelů, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Předložená bakalářská práce je zaměřena na politiku ochrany hospodářské soutěže v EU a její realizaci v ČR. Cílem práce je vysvětlení základních pojmů z oblasti hospodářské soutěže, objasnění realizace a fungování politiky ochrany hospodářské soutěže v EU a v ČR a také charakterizování role a poslání Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Práce je rozdělena na dvě hlavní části, kde první část je věnována problematice ochrany hospodářské soutěže v EU a druhá část je zaměřena na ochranu hospodářské soutěže v ČR. První část práce vysvětluje pojmy Evropská unie, politiky EU, hospodářská soutěž či vnitřní trh EU, charakterizuje ochranu hospodářské soutěže v EU a popisuje její vznik a vývoj, její nástroje a co je cílem politiky na ochranu hospodářské soutěže. V první části práce jsou také popsány orgány EU, které se politikou pro ochranu hospodářské soutěže zabývají a jsou zde uvedeny konkrétní případy porušení hospodářské soutěže v EU. Druhá část práce je zaměřena na politiku ochrany hospodářské soutěže v ČR, je zde charakterizována ochrana hospodářské soutěže v ČR, role Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, jeho působnosti, poslání a historie. V poslední kapitole jsou uvedeny konkrétní případy z oblasti hospodářské soutěže v ČR a je zde popsán vliv porušování hospodářské soutěže na podnikatelské prostředí v ČR.

Abstract

FAITOVÁ, G. *Policy of protection of economical competition in EU and its realization in CR*. Bachelor thesis. Pilsen: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 64 p., 2012

Key words:

European Union, economic competition, agreements restricting competition, abuse of a dominant position, mergers, Office for the Protection of Competition

A submitted Bachelor thesis is focussed on the policy of the protection of economic competition in the EU and its realization in the CR. The main goal of the thesis is to explain a basic terms from the area of economic competitions, clarify realizations, functioning of the policy of the protection of economic competition in the EU, in the CR, and also a description of the role and function of the Office for the Protection of Competition. The thesis is divided into two main parts. The first one is dedicated to the issues of the protection of economic competition in the EU whereas the second one deals with the issues of the protection of economic competition in the CR. The first part of the thesis explains the concepts of the European Union, policy of the EU, the economic competition and domestic market of the EU. Than it characterizes the protection of economic competition in the EU, defines its formation, development, implements and what the main goal of the policy of economic competition is. In the first part, there is also a detailed description of the bodies of the EU which are concerned with the policy of the protection of economic competition and there are also given concrete examples of breaking the economic competition in the EU. The Second part of the thesis is focused on the policy of the protection of economic competition in the CR in which is characterized the protection of economic competition in the CR and the role of the Office for the Protection of Competition; its effectiveness, function and history. In the last chapter, there are mentioned a concrete examples from the area of economic competitions in the CR and there is also described the influence of breaking the economic competition on the business environment in the CR.